

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej . . . K 50—	celo leto naprej . . . K 55—
pol leta 25—	za Ameriko in vse druge dežele:
četrt leta 13—	celo leto naprej . . . K 60—
na mesec 4-50	

Vprašanjem glede inzeratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Upravništvo (spodaj, dvorišče levo), Knaflcova ulica št. 5, telefon št. 85.

Izhaja vsak dan zvečer izvenredno in praznike.

Inzerati se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok, ter 54 mm širok prostor: enkrat po 12 vln, dvakrat po 11 vln, trikrat po 10 v. Poslano (enak prostor) 30 vln, parite in zahvale (enak prostor) 20 vln. Pri večjih inzeratih no dogovora.

Novi naročniki naj pošljejo naročila vrniti po nakazilu.
Na samo pismene naročbe brez poslatve denarja se ne moreno nikakor ozirati.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hodi ponj:

celo leto naprej K 48—	četrt leta 12—
pol leta 24—	na mesec 4—

Posamezna številka velja 30 vinarjev.

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v l. nadstr. levo), telefon št. 34

Narodno Vijeće o Wilsonovem odgovoru.

Zagreb, 21. oktobra.

V današnji seji Narodnega Vijeća je bila sklenjena sledeča objava:

Narodno Vijeće pozdravlja z največjo radostjo stališče, katero je zavzel predsednik Zedinjenih držav Wilson v svojem odgovoru na avstro-ogrsko noto z dne 4. oktobra t. l. ter izjavlja:

Narod SHS. je zavzel v svoji objavi 20. oktobra svoje stališče glede rešitve narodnega vprašanja v zmislu brezpogojne narodne samoodločbe. Dosledno s tem smatra Narodno Vijeće SHS. mednarodni mirovni kongres za edini kompetentni forum za končno rešitev narodnega vprašanja. Sklenjeno je bilo, da se store vsi koraki glede obnovitve ustavnih pravic, zlasti glede svobode tiska in pravice sestajanja v Banovini.

Narodno Vijeće pozivlja zagrebško meščanstvo in ves narod, da naj daje v svojih manifestacijah povsod samo duška svojemu veselju in svoji navdušenosti, brez demonstracij, ki bi šle za uničevanjem tuje lastnine. Vsaka škoda pri takih izgradnjah bi samo škodovala ugledu naroda v tej veliki dobi in bi mogla tudi uničiti dobra, ki se morajo že sedaj smatrati kot last bodoče države SHS.

Našemu ljudstvu.

Z avtoritativne strani smo prejeli sledeče sporočilo:

Wilsonov odgovor in manifest našega vrhovnega zastopstva, Narodnega Vijeća, sta položaj popolnoma razjasnila. Vsi vidimo sedaj veliki cilj, do katerega nam je dosegati.

Sedaj je treba, da je ves naš narod še bolj složen, da v ozko strnjene vrste koraka še odločneje na poti svobode. Čas izkušnje še ni za nami. Pričakovati je, da bodo izven našega naroda stoječi faktorijski spletki in naklepi skušali zanesti nered in zmešnjavo v naše narodne vrste.

Ostanimo trezni, ohranimo mirno kri, zaupajmo narodnemu vodstvu!

Velika doba nam nalaga novih dolžnosti, vsak izmed nas se zavedaj, da je volja v boju za svobodo in se brezpogojno drži narodne discipline. Vzpodbijajmo se medsebojno, podpirajmo se, med nami naj vzcvete nova bratska ljubezen.

Posebno važna naloga pripade našim občinam: župani in občinski odbori, pazite na mir in red, posvečajte svojo pozornost ureditvi prehrane, skrbite, da si bodo občinski medsebojno pomagali, pripravljajte se v vsakem oziru na samopomoč. Neizmerne važnosti je, da vladajo v vsaki naši občini urejene razmere.

Narod zaupaj svojemu vrhovnemu vodstvu! Narodno Vijeće je izključno pooblaščen govoriti v Tvojem imenu ter bo vse storilo, kar je potrebno v interesu naše bodočnosti. Vse naše narodne

stranke so brezpogojno priznale Narodno Vijeće kot našo najvišjo narodno oblast. Vse, kar pride od drugod, odklanjamo, zlasti zavrnimo ponudbe in zapeljevanja od strani takih faktorjev, ki so se pred kratkim stali v taboru naših narodnih nasprotnikov.

Ne spuščajmo se v razprave o ureditvi naših bodočih notranjih razmer. Narodno Vijeće je postavilo v tem oziru načela, ki morajo vsakega narodnega in demokratičnega človeka napolniti z globokim zadovoljstvom. Pozneje bo čas razmotrivanja o podrobnostih, o katerih bo končno ob sodelovanju vsega ljudstva odločala konstituenta, ustavodajna skupščina naše nove države.

Pokažimo se vredne velikega časa! Opazujmo pozorno, kaj se godi okrog nas in kdor ima kaj važnega pri srcu, kdor hoče dati kakšen nasvet, izvršiti kako narodno delo, ta se obrni ali naravnost na Narodno Vijeće v Zagreb, ali na ljubljanski Narodni Svet, ali pa na posamezne člane naše vrhovne narodne oblasti. Nasvetom in ukazom Narodnega Vijeća se moramo brezpogojno pokoriti in vsak izmed nas je dolžan pred Bogom in narodom, da jih z največjo verno izpolnjuje, vsak je pooblaščen, da se zanje zavzame in da z verno, samozavezanjem in pravo narodno ljubeznijo podpira narodno disciplino ter se poprime vsakega potrebnega dela.

Bodi nam vsem neprestano pred očmi poziv Narodnega Vijeća, ki kliče celokupnemu našemu narodu: Zastavimo svoje sile z ono vdanostjo in samozavezanjem, ki jih zahteva sedanja usodopolna doba. Združimo se vsi v eno veliko, nerazdružljivo narodno kolo, kateremu je pred očmi samo veliki ideal narodnega ujedinjenja, svobode in neodvisnosti, da se s tem pokažemo vredne velike dobe, v kateri živimo in velikih nalog, katere smo prevzeli.

Zivela svobodna država Slovencev, Hrvatov in Srbov!

Velikanske manifestacije v Zagrebu.

Zagreb, 21. oktobra.

Kakor blisk se je razširila v Zagrebu vest o Wilsonovem odgovoru Avstro-Ogrski. Vsi listi so priredili jutranjo posebno izdajo, ki je bila na mah v tisočih izvodih razprodana. Tudi v zunanji obliki življenja v Zagrebu je odsevalo veselo razburjenje. Vse glavne ulice so bile na mah na goso v zastavah. Popoldne se je ljudstvo zbiralo po mestu v gostih masah. Ob 6. zvečer je prikorakala od vseučilišča na Illico akademična omladina s srbskimi, hrvatskimi in slovenskimi zastavami. Mnogi na Illici je narasla v trenutku na 20.000. Od tam so odšli manifestanti na Jelačićev trg, prepevajoč himne trojednega jugoslovanskega naroda. Z Jelačićevega trga je odšlo ljudstvo skozi Dolgo ulico na Markov trg ter burno manifestiralo pred saborsko palačo, kjer je bilo ravno zasedanje Narodnega Vijeća. Z

oken saborske palače sta nagovorila ljudstvo podpredsednika Narodnega Vijeća dr. Pavlič in Svetozar Pribečević. Burnega pozdravljanja ni bilo konec. Istotako je ljudstvo z navdušenjem pozdravljalo pred bansko palačo tudi hrvatskega bana Mihalovića. Pred saborsko palačo so se prepevale narodne himne in je bilo slišati navdušeno vzklikanje. Manifestanti so se vrnili skozi Kamenita vrata čez Jelačićev trg na Zrinjevac in po Kukovičevi ulici pred vseučilišče, kjer se je ljudstvo razšlo.

Jutri ob 11. dopoldne je pred vseučiliščem napovedana velika manifestacija. Kakor včeraj, bo manifestiralo razen omladine tudi vse zagrebško meščanstvo in delavstvo. Zaradi tega bodo počivalivsi obratibrezizjem. Delavstvo je proglasilo v to svrhu za dopoldan manifestacijski generalni štrajk.

Vesela manifestacije so se vršile zvečer tudi v vseh javnih lokalih.

V kavarni Korzo je prišlo do krvavega sponada s štirimi madžarskimi častniki, ki so potegnili orožje, a bili v hipu premagani in vrženi na cesto. Sicer so se končale manifestacije povsod v najlepšem redu.

Posvetovanja češke in jugoslovanske narodne oblasti na Dunaju.

Dunaj, 21. oktobra. Danes so se vršila posvetovanja predsedstva Češkega Svaza in Jugoslovanskega kluba o političnem položaju in nadaljni taktiki obeh narodnih delegacij v parlamentu. V sredo popoldne se vrši v prostorih Jugoslovanskega kluba skupna seja predsedstev češkega Narodnega vobora in Narodnega Vijeća SHS.

Hrvatski ban noče v Budimpešto.

Dunaj, 22. oktobra. »Nene Freie Presse« poroča iz Budimpešte: Ministrski predsednik Wellerle je povabil hrvatskega bana Mihalovića, da naj pride v Budimpešto na posvetovanje. Hrvatski ban je na to povabil odgovoril, da ne more priti v Budimpešto, ker mu to sedanjí položaj na Hrvatskem in razvoj dogodkov ne dopušča.

ČEŠKI POSLANIK V PARIZU.

Dunaj, 21. oktobra. »Allgemeine Zeitung« poroča iz Berlina: Predsednik Zedinjenih držav Wilson je privolil v imenovanje Čeha Syhrave za češkega poslanika v Parizu.

Nemški odgovor na Wilsonovo noto.

Berolin, 21. oktobra. (Koresp. ur.) Wolffov urad poroča: Nemški odgovor na ameriško noto z dne 14. oktobra se glasi tako - le:

Nemška vlada je pri sprejetju predlogov za izpraznitve zasedenih pokrajin izhajala iz načela, da je prepustiti postopanje pri tej izpraznitvi in pozoge premirja presoji voljaških posvetovalcev in da je vzeti za podlago obojestransko razmerje sil na fronti, ki to zagotavlja in jamči. Nemška vlada prepušča predsedniku, da ustvari prilagoditve za ureditev podrobnosti. Ona zaupa, da predsednik Zedinjenih držav ne bo odobril nobenih zahtev, ki bi se ne dale spraviti v sklad - častio nemškega naroda in s pripravljanjem miru pravičnosti.

Nemška vlada se zavaruje proti očitanih nezakonitih in nečloveških dejanj, ki se očitajo nemškim bojnim silam na kopnem in na morju in tako tudi nemškemu narodu.

Razdiranja bodo za kritje umika vedno potrebna ter so v toliko tudi mednarodno - pravno dovoljena. Nemške čete imajo najstrožje naročilo, pri zanašanju privatnemu imetju ter skrbeti po svojih močeh za prebivalstvo. Kjer se vrše kljub temu izgrede, se krivci kaznujejo.

Nemška vlada zanika tudi, da je nemška mornarica pri potapljanju ladij namenoma uničevala rešilne čolne in osebe.

Nemška vlada predlaga, da naj v vseh teh točkah raziasne dejanski stan nevtralne komisije. Da se prepreči vse, kar bi utegnilo otežkoti mirovno delo, je izšel po naročilu nemške vlade na vse poveljnice podmorskih čolnov ukaz, ki izključuje torpediranje potniških ladij, pri čemer pa iz tehničnih vzrokov ni mogoče prevzeti jamstva, da bo ta ukaz dosegel vsak na morju

se nahajajoči podmorski čoln, predno se vrne.

Kot temeljni pogoj za mir označuje predsednik odstranitev vsake na samovolji sloneče sile, ki more zase brez kontrole in iz lastnega nagiba motiti mir sveta. Na to odgovarja nemška vlada: V Nemčiji ljudsko zastopstvo ni imelo vpliva na sestavo vlade. Ustava pri odločitvi o vojni in miru ni določala, da ljudski zastop pri tem sodeluje. Te razmere so se temeljito izpremenile. Nova vlada je sestavljena v popolnem soglasju z željami ljudskega zastopstva, izvoljenega na podlagi enake tajne in direktne volilne pravice. Voditelji velikih strank državnega zbora so njeni člani. Tudi v bodoče ne more nobena vlada nastopiti ali nadaljevati svojega posla, ne da bi imela zaupanje večine državnega zbora. Odgovornost državnega kanclerja napram ljudskemu zastopstvu se bo zakonito izgradila in zagotovila. Prvo dejanje nove vlade je bilo predložiti državnemu zboru zakon, po katerem se ustava države izpreminja tako, da je potrebna za odločitev o vojni in miru pritrditev ljudskega zastopstva.

Jamstvo za trajnost novega sistema pa ne temelji le v zakonitih poročilih, ampak tudi v nezlomljivi volji nemškega naroda, ki stoji po svoji veliki večini za temi reformami in zahteva, da se energično nadaljujejo.

Na vprašanje predsednika, s kom ima opraviti on in proti Nemčiji zvezane vlade, mu torej jasno in ne dvoumno odgovorjamo tako, da izhaja ponudba za mir in premirje od vlade, ki jo, prosto vsake samovoljnosti in neodgovornega vpliva, podpira soglasje pretežne večine nemškega naroda.

Berolin, 20. oktobra 1918.

Podpisan: Solf, državni tajnik v zunanjem uradu.

Kronski svet in posvetovanja.

Dunaj, 21. oktobra. Danes dopoldne se je vršila na Dunaju skupna ministrska konferenca, nakar se je sestel kronski svet, ki je sklepal o izpremenbah državnopravne strukture monarhije.

Dunaj, 21. oktobra. Grof Julij Andrássy se je vrnil iz Švice na Dunaj ter je bil sprejet v posebni avdijenci od cesarja, kateremu je poročal o svojih vtislih, ki jih je dobil v Švici.

Dunaj, 22. oktobra. Kronski svet, ki se je včeraj vršil na Dunaju pod cesarjevim predsedstvom, ni končal svojih posvetovanj. Kronskega sveta so se udeležili zunanji minister grof Burian, ogrski ministrski predsednik dr. We-

kerle, avstrijski ministrski predsednik baron Hussarek, skupni finančni minister Spitzmüller, vojni minister Stöger-Steiner, šef generalnega štaba v. Arz. Protokol je pisal legacijski svetnik Coloredo. Ker se posvetovanja niso končala, se bodo nadaljevala te dni v Budimpešti. Med temi običje cesar Ogrski ter bo v Debrečnu navzok pri polaganju temeljnega kamna novi madžarski visoki šoli.

Pobitost na Dunaju.

Dunaj, 21. oktobra. Tu vlada v sled Wilsonovega odgovora in odločnih izjav Jugoslovancev in Čehov strahovita pobitost in konfuzija. V ministrstvih in drugih centralnih uradih se ustavlja vse delo. Zlasti razburje to razpoloženje vlada v prehranjevalnem uradu, kjer je

LISTEK.

† Valentin Žun.

Zopet je kruta smrt ugrabila enega najboljših naših ljudi. V soboto 19. t. m. je umrl c. kr. finančni svetnik v Ljubljani in odbornik »Slovenske Matice« gospod Valentin Žun. Njegovo ime v slovenskem svetu ni bilo toliko znano, kakor bi zaslužilo, zato naj mu s temi vrsticami postavimo skromen spomenik.

Rojen je bil leta 1873. pri Smledniku kot sin revnih kmečkih staršev in je torej umrl v najlepši moški dobi. Gimnazijo je potoval v Kranju in v Ljubljani in absolviral pravne študije na Dunaju. Potem je vstopil v finančno konceptno službo na Kranjskem ter služboval kot davčni referent v Crnomlju, Litiji, Radovljici in v Logatcu. Od tu je na lastno prošnjo prišel v finančno ministrstvo na Dunaj, toda zrak ni prijal njegovemu rahlemu zdravju, zato je prošil nazaj na Kranjsko in je do smrti z malim presledkom v Kočevju služboval v Ljubljani pri finančnem ravnateljstvu.

Bolj kot vsak drugi je raniki Valentin preromal svojo žalostno Golgato slovenskega študenta in slovenskega uradnika. S poučevanjem drugih in deloma kot domač učitelj se je stradal

joč prerinil skozi srednje in visoke šole in že kot dijak dobil kal bolezni, kateri je tudi podlegel. Bil je izredno nadarjen in si je z lastno pridnostjo prisvojil vse v Avstriji govoreče jezike. Poleg latinščine in grščine ter poleg slovenščine in nemščine je obvladoval rusko, poljsko, češko, srbohrvatsko, francosko in italijansko. Na Dunaju so mu dali še referat v romunskih aktih in se je moral še romunščini priučiti. Znal je torej devet živih in dva mrtva jezika, torej ga v tem oziru lahko primerjamo njegovemu sorojaku Gorenjcu, učenemu Čopu.

Kaj bi lahko imeli Slovenci od tako nadarjenega rojaka, si lahko mislimo. Toda materielne skrbi so ga tlačile od zibelke do groba in mu vezale s službo vred duha, da ni mogel nikamor v prostost in ni mogel razprostiti svojih kril. Kolikokrat mi je tožil, kako ga morijo vsakdanje skrbi in mu onemogočujejo, da ne more razviti svojih talentov. Enkrat mu je sijalo malo upanja. Prosil je za razpisano mesto ravnatelja Mestne hranilnice ljubljanske. Mesta ni dobil, bil je premalo znan in imel premalo ali nič protekcije!

Valentin Žun je bil eden prvih in najplodovitejših narodnogospodarskih pisateljev. Že kot dijak se je marljivo pečal s študijem narodnega gospodarstva in finančne vede in je za to tudi vstopil v finančno službo, da bi tu bolje uveljavljal svoje znanje. Čakalo ga je tu vele-

razočaranje, temveč preganjanje; toda o tem pozneje. Najprej je priobčeval narodnogospodarske članke v »Gorenjcu«, ko je bil ta še v naprednih rokah in je Žun služboval v Radovljici. Vsaka številka je imela kak članek iz njegovega peresa in o tem bi zlasti veliko lahko povedal tedanji lastnik Lampret. V knjigah Mohorjeve družbe je jako poljudno opisal različne nove davke, zlasti osebnost. Bil je tudi sotrudnik »Slovenskega Pravnika« in »Slovenskega Naroda« toda le z gospodarskimi članki. Ko je slovensko trgovsko društvo »Merkur« pred petnajstimi leti pričelo izdajati svoje glasilo »Slov. Trgovski Vestnik« in sem jaz prevzel uredništvo, sem si najprej zagotovil Žunovo sotrudištvo. Bil je v vseh teh letih najboljši in najplodovitejši sotrudnik »Vestnika« in njegovi članki so se odlikovali po temeljitosti in zlasti poljudnosti. Teh člankov je nebroj in najvažnejši niti z naslovni ne morem naštet. Še za oktobersko številko sem se obrnil nanj, naj prispeva svojo obolus, ker sem bil sam bolan in ne vedel, da je Žun opasno bolan. Odgovoriti že ni mogel več sam, odpisala mi je hčerka Milena 18. t. m., da ima ljubljani oče hudo pljučnico, tej je drugi dan podlegel. Kratkotomalo, ni je bilo stroke v narodnogospodarski vedi, o kateri bi Žun ne pisal. V letošnji aprilski številki je napisal članek »Novemu času naproti!«, ki ga je tudi »Slov. Narod« ponatisnil in v katerem opozarja na naloge,

ki čakajo naše produktivne stanove in denarne zavode v Jugoslaviji. H koncu pravi: »Slovenski, jugoslovanski trgovci, na razpotju si! Pred teboj se odpira daljine, daljine polje; tvoje, čeprav dalekovidno oko, ga ne more pregledati. Nov čas vstaja za te in tvojo podjetnost. Prosta ti je pot med jugoslovanske brate, Slovence, Hrvate in Srbe. Krepko nastavi! Z junaki je sreča! In ta mož ni doživel Jugoslavije, ki si je tako vroče želel!

Žunovo glavno delo je »Osnovni nauki o narodnem gospodarstvu«, ki je izšlo leta 1908. v založbi Narodne knjigarne v Ljubljani na 327 straneh. Je to prva knjiga te stroke v slovenskem jeziku in ima zlasti kot učna knjiga o vseh pojmi narodnega gospodarstva neprecenljivo vrednost, zlasti zaradi svoje poljudnosti. V marsičem je sicer danes zastarela, toda druge knjige nimamo, ki bi jo mogli dati Slovencu, ki se želi poučiti o splošnem narodnem gospodarstvu, v roke.

Prav poljudno in razumljivo je spisana njegova brošura »Dohodnina«, ki je izšla leta 1914. v drugem natisu v založbi Katoliške bukvarne. Knjiga je razširjena v tisočih izvodih po Sloveniji in služi kot jako dober pripomoček pri sestavljanju napovedi za dohodnino.

Leta 1913. je izdal Žun »Obdobja pridobitnih in gospodarskih zadržev«, katero brošuro je založila

Kmetiska posojilnica ljubljanske okolice. Knjige ne rabijo samo naše zdruge, ampak tudi uradniki, ki se pečajo z odmero davka, kajti zaradi njene umljivosti jo lahko porablja lajik kakor večak.

Poleg tega ima Žun še veliko rokopiisne ostaline, ki mi jo je še v Radovljici kazal; med to pristojbniški zakon, ki tu di še ni bil obdelan v slovenščini, železniške tarife itd. Bil je res izredno marljiv in plodovit, le da naše razmere še niso bile take, da bi ga kak založnik vsposobil ali mu zalagal knjige. V vseh strokah narodnogospodarske vede je oral ledino, toda časi za to še niso prišli; slovenski narod je potreboval učne knjige, za izdajo znanstvenih del, zakonikov še ni bilo denarja in odločujoč je bil — nemški tekst zakonov.

In radi tega, ker je oral nevaležno in se neobdelano ledino v slovenskem slovstvu, ni bilo njegovo ime kot pisatel znan v našem slovstvu in tudi ne cenjeno kot bi moralo biti. Edino priznanje, ki je je doživel, je bilo to, da ga je Slovenska Matica pri zadnjih volitvah izvolila v odbor. Na to je bil ponosen. Morda bo bolj večje pero ocenilo njegovo pisateljsko delovanje; s temi vrsticami se v imenu slovenskega naroda malo oddolžim njegovemu spominu in rečem: velika škoda je zadela naš narod z Žunovo smrtjo, odvzet nam je dober ljudski pisatelj in večak na narodnogospodarskem polju.

lišati najhujša prorokovanja. Čehi in sedaj že tudi Poljaki so preprečili ves zvoj življenja iz svojih dežel, da si zagotovijo lastno prehrano. Dunajski župan Weiskirchner je danes v kuloriji gosposke zbornice izjavil: »Tako bi sklenil trgovinsko pogodbo s češko-slovaško državo, samo da dobim žito in krompirja za gladni Dunaj!« Na izrek nekoga člana gosposke zbornice, ki je dejal: Hvala bogu, zarja miru nam že vstaja! je repliciral ministrski predsednik baron Hussarek: »Zaenkrat nam vstaja zarja lakote!«

Vtis Wilsonove note v Budimpešti.

Budimpešta, 21. oktobra. Wilsonova nota je madžarske kroge konsternirala. Sedaj se še le pojavlja spoznanje pravega položaja in v treznejših krogih vstajajo glasovi, ki zahtevajo takojšnjo likvidacijo dosedanjih politik, odstop vlade, nastop novega kabineta, ki bi se naj predvsem pogajal z Jugoslovani in Čehi. Za posebno nujen se smatra dogovor z Narodnim Viječjem radi Reke, oziroma dohoda na morje.

Masaryk in Wilsonov odgovor.

Dunaj, 22. oktobra. »Volkszeitung« poroča: V podučnih krogih se zatrjuje, da je bil Wilsonov odgovor dunajski vladi sestavljen pod direktnim vplivom profesorja Masaryka.

Madžarska debata v avstrijski zbornici.

Dunaj, 21. oktobra. V poslanski zbornici se pripravila posebna debata o Madžarih. Podlaga za to debato bo tvorila nujna interpelacija Rumunov, ki so v zadnjem času postali nekoliko pogumnejši. Slovenski poslanci bodo Rumune podpirali.

Plenarna seja Jugoslovanskega kluba.

Dunaj, 21. oktobra. Jugoslovanski klub ima jutri plenarno sejo, da sklepa o svoji nadaljnji taktiki. Ni nobenega dvoma, da bo klub brez debate odklonil insinuacijo, naj se konstituirajo avstrijski jugoslovanski državni poslanci kot Narodni Svet. V kolikor naš narod danes ni legalno zastopan po srbski vladi, ga zastopa Narodno Viječje, ki je sicer prostovoljna organizacija, kateri pa brezpogovorno zaupa daleč nad 90% vsega našega naroda. Klub bo tudi dočel, kako nastopiti v veliki politični debati, ki jo hočejo aranzirati Nemci in vlada po Hussarekovem govoru v jutrišnji seji državnega zbora. Ne Jugoslovani, ne Čehi se danes ne spuščamo z Dunajem v nobene debate več, zato se je razprava o Hussarekovem govoru ne bodo udeležili. Načelnik dr. Korosec bo prečital le objavo Narodnega Viječja, katera ne potrebuje nobenega komentiranja.

Kongres Jugoslovancev na Nizozemskem.

Rotterdam, 19. oktobra. Dne 16. oktobra se je vršil na Nizozemskem prvi kongres Jugoslovancev, katerega so se udeležili Srbi, Dalmatinci, Hrvati, Bosanci, Hercegovinci in Crnogorci. Bilo jih je več sto. Kongres je sklenil sprejeti program dr. Trumbića in vseh jugoslovanskih odborov. V London je bila od poslana brzojavka, ki pravi, da se nizozemska skupina Jugoslovancev pridružuje politiki londonskega glavnega odbora.

Jugoslavija sebi.

Zagreb, 22. oktobra. Hrvatska vlada je sklenila, da ne pomaga samo Dalmaciji in Istri, marveč tudi drugim vsled lakote ogroženim pokrajinam, zlasti tudi slovenskemu prebivalstvu na Goriškem, kamor je namenjenih 150 vagonov krompirja.

Židi za državo SMS.

Zagreb, 22. oktobra. Dne 15. t. m. so se sestali v Zagrebu židje na Hrvaškem, da zavzamejo svoje stališče napram narodnemu gibanju. Sklenili so sodelovati s hrvaškimi strankami ter so izvolili odbor, v katerem so: dr. Milan Brihta, dr. Ivan Herzog, Viktor Häumer, Miroslav Lackenbacher, dr. Dražotin Liebermann, dr. Artur Mayer, dr. Dragan Siebenstein in dr. Ivan Stern. Odbor je podal izjavo, s katero se pridružuje narodnemu delu ter izjavlja: »Hočemo, da kot rodoljubni del hrvaškega naroda sodelujemo v narodnem pokretu.« Dasi ravno pušča ta

manifestacija židov na Hrvaškem širšo javnost precej hladno. Je vendar na drugi strani dobro znamenje, ker kaže kako visoko stoje akcije Jugoslovijce.

Frankovci v avdienci.

Zagreb, 22. oktobra. Včeraj so bili Frankovci dr. Horvat, dr. Pasman in dr. Frank sprejeti od cesarja v avdienci ter so mu predložili svoje nazore o rešitvi vprašanja na jugu. Pomagalo to ne bo nobeni strani.

Koncentracija slovenskega združništva.

V seji našega 19. t. m. je združna zveza v Celju vsled predloga narodnega sveta sklenila pooblastiti svoje člane načelstva dr. Božiča, dr. Kukovca in dr. Kalana za pogajanja z drugimi združnimi zvezami zaradi naitesnejše koncentracije predvsem glede skupne denarne centralne slov. združništva. S tem je storjen važen korak za zenočenje gospodarstva, ki bo de za prehodno dobo morebiti merodajnega pomena.

Ukrajinska konstituenta.

Lvov, 21. oktobra. (Kor. urad.) Ukrajinska konstituenta se je v svoji prvi meritorni seji posvetovala o organizacijskih delih ter sklenila ustvariti naobeto v Lvovu in Črnovcih posebno delegacijo ter sporočiti včerajšnje sklepe ukrajinskega narodnega zbora potom posebnega odposlanstva avstrijski in skupni vladi.

Poljska in Nemčija.

Berolin, 22. oktobra. Poslanca nemškega državnega zbora Seyda in Korfanti sta bila povabljena v Varšavo na politično zborovanje. Zaprošila sta nemško vlado za propustnice, ta jima pa ni dovolila potovanja na Poljsko.

Prvi predsednik Poljske.

Krakov, 22. oktobra. »Kurier« poroča iz zanesljivega vira, da bo prvi predsednik poljske republike znani virtuoz Paderewski.

Nemški Narodni Svet.

Dunaj, 21. oktobra. Nemški narodni svet je imel danes dve uri sejo ter se je v obsežnih razpravah razmotrivalo o stališču Nemcev. Sedaj so si položili Nemci dve železi v ogenj. Najprej hočejo poskusiti ustanoviti nemško - avstrijsko državo in če to ne gre, razmotrivajo pristop k Nemčiji. O dinastičnem vprašanju se pri tem ni razpravljalo.

Dunaj, 21. oktobra. (Kor. urad.) Pozno popoldne se je sestel v dvorani dolenjavstiskega deželnega zbora nemški Narodni svet. Kmalu po 5. je otvoril državni poslanec Waldner sejo z govorom, v katerem je naglašal pravico nemškega naroda do samoodločbe in do lastne neodvisne državnosti. Opozarjal je na težko dolžnost nemških poslancev, da morajo pri razdelitvi dediščine stare države sodelovati kot dediči ter obvarovati nemški narod pred škodo, da ter je naglašal še težjo dolžnost, nemški narod rešiti iz prehranitvene bede. Sporočil je, da nekaj štajerskih poslancev zaradi železniške nesreče pri Kapfenbergu ni moglo dospeti na zborovanje. Na njegov predlog se je sklenilo do določitve posebnega poslanca posluževati se državnozbornega poslanca. Izvoljeni so bili na trije predsedniki in sicer poslanci Dinghofer, Saitz in Fink. Poslanec Saitz je prevzel nato predsedstvo ter izjavil, da se mora nova nemška Avstrija ustanoviti po volji nemškega naroda. Zborovanje je na to sprejelo soglasno resolucijo, ki izreka odločenost nemškega naroda v Avstriji, da sam odloči o svoji bodoči državni ureditvi, ustanovi samostojno nemško - avstrijsko državo in da uredi svoje odnose napram drugim narodom potom /svobodnih pogajanj. Nemško - avstrijska država zahteva vse nemško naselbino ozemlje zlasti tudi v sudetskih deželah. Nemško avstrijska država se bo protivila vsaki aneksiji Ukrajine, kjer žive nemški kmetje, delavci in meščani. Dohod nemškega naroda do Jadranskega morja bo treba zagotoviti s pogodbami z drugimi narodi. Izvoli naj se konstituenta na podlagi splošne in enake volilne pravice, ki naj izdela ustavo nemško - avstrijske države. Do tedaj bodo nemški državni poslanci kot provizorični narodni zbor za nemško Avstrijo zastopali, zastopati nemški narod v Avstriji pri mirovnihi pogajanjih, pogajati se z drugimi narodi zaradi prenosa uprave na nove države in zaradi nove ureditve razmerja med narodi ter polnomoči, da uredi zakonodajo in izvrševanje.

Dunaj, 21. oktobra. (Kor. urad.) Pozno popoldne se je sestel v dvorani dolenjavstiskega deželnega zbora nemški Narodni svet. Kmalu po 5. je otvoril državni poslanec Waldner sejo z govorom, v katerem je naglašal pravico nemškega naroda do samoodločbe in do lastne neodvisne državnosti. Opozarjal je na težko dolžnost nemških poslancev, da morajo pri razdelitvi dediščine stare države sodelovati kot dediči ter obvarovati nemški narod pred škodo, da ter je naglašal še težjo dolžnost, nemški narod rešiti iz prehranitvene bede. Sporočil je, da nekaj štajerskih poslancev zaradi železniške nesreče pri Kapfenbergu ni moglo dospeti na zborovanje. Na njegov predlog se je sklenilo do določitve posebnega poslanca posluževati se državnozbornega poslanca. Izvoljeni so bili na trije predsedniki in sicer poslanci Dinghofer, Saitz in Fink. Poslanec Saitz je prevzel nato predsedstvo ter izjavil, da se mora nova nemška Avstrija ustanoviti po volji nemškega naroda. Zborovanje je na to sprejelo soglasno resolucijo, ki izreka odločenost nemškega naroda v Avstriji, da sam odloči o svoji bodoči državni ureditvi, ustanovi samostojno nemško - avstrijsko državo in da uredi svoje odnose napram drugim narodom potom /svobodnih pogajanj. Nemško - avstrijska država zahteva vse nemško naselbino ozemlje zlasti tudi v sudetskih deželah. Nemško avstrijska država se bo protivila vsaki aneksiji Ukrajine, kjer žive nemški kmetje, delavci in meščani. Dohod nemškega naroda do Jadranskega morja bo treba zagotoviti s pogodbami z drugimi narodi. Izvoli naj se konstituenta na podlagi splošne in enake volilne pravice, ki naj izdela ustavo nemško - avstrijske države. Do tedaj bodo nemški državni poslanci kot provizorični narodni zbor za nemško Avstrijo zastopali, zastopati nemški narod v Avstriji pri mirovnihi pogajanjih, pogajati se z drugimi narodi zaradi prenosa uprave na nove države in zaradi nove ureditve razmerja med narodi ter polnomoči, da uredi zakonodajo in izvrševanje.

Dunaj, 21. oktobra. (Kor. urad.) Pozno popoldne se je sestel v dvorani dolenjavstiskega deželnega zbora nemški Narodni svet. Kmalu po 5. je otvoril državni poslanec Waldner sejo z govorom, v katerem je naglašal pravico nemškega naroda do samoodločbe in do lastne neodvisne državnosti. Opozarjal je na težko dolžnost nemških poslancev, da morajo pri razdelitvi dediščine stare države sodelovati kot dediči ter obvarovati nemški narod pred škodo, da ter je naglašal še težjo dolžnost, nemški narod rešiti iz prehranitvene bede. Sporočil je, da nekaj štajerskih poslancev zaradi železniške nesreče pri Kapfenbergu ni moglo dospeti na zborovanje. Na njegov predlog se je sklenilo do določitve posebnega poslanca posluževati se državnozbornega poslanca. Izvoljeni so bili na trije predsedniki in sicer poslanci Dinghofer, Saitz in Fink. Poslanec Saitz je prevzel nato predsedstvo ter izjavil, da se mora nova nemška Avstrija ustanoviti po volji nemškega naroda. Zborovanje je na to sprejelo soglasno resolucijo, ki izreka odločenost nemškega naroda v Avstriji, da sam odloči o svoji bodoči državni ureditvi, ustanovi samostojno nemško - avstrijsko državo in da uredi svoje odnose napram drugim narodom potom /svobodnih pogajanj. Nemško - avstrijska država zahteva vse nemško naselbino ozemlje zlasti tudi v sudetskih deželah. Nemško avstrijska država se bo protivila vsaki aneksiji Ukrajine, kjer žive nemški kmetje, delavci in meščani. Dohod nemškega naroda do Jadranskega morja bo treba zagotoviti s pogodbami z drugimi narodi. Izvoli naj se konstituenta na podlagi splošne in enake volilne pravice, ki naj izdela ustavo nemško - avstrijske države. Do tedaj bodo nemški državni poslanci kot provizorični narodni zbor za nemško Avstrijo zastopali, zastopati nemški narod v Avstriji pri mirovnihi pogajanjih, pogajati se z drugimi narodi zaradi prenosa uprave na nove države in zaradi nove ureditve razmerja med narodi ter polnomoči, da uredi zakonodajo in izvrševanje.

Dunaj, 21. oktobra. (Kor. urad.) Pozno popoldne se je sestel v dvorani dolenjavstiskega deželnega zbora nemški Narodni svet. Kmalu po 5. je otvoril državni poslanec Waldner sejo z govorom, v katerem je naglašal pravico nemškega naroda do samoodločbe in do lastne neodvisne državnosti. Opozarjal je na težko dolžnost nemških poslancev, da morajo pri razdelitvi dediščine stare države sodelovati kot dediči ter obvarovati nemški narod pred škodo, da ter je naglašal še težjo dolžnost, nemški narod rešiti iz prehranitvene bede. Sporočil je, da nekaj štajerskih poslancev zaradi železniške nesreče pri Kapfenbergu ni moglo dospeti na zborovanje. Na njegov predlog se je sklenilo do določitve posebnega poslanca posluževati se državnozbornega poslanca. Izvoljeni so bili na trije predsedniki in sicer poslanci Dinghofer, Saitz in Fink. Poslanec Saitz je prevzel nato predsedstvo ter izjavil, da se mora nova nemška Avstrija ustanoviti po volji nemškega naroda. Zborovanje je na to sprejelo soglasno resolucijo, ki izreka odločenost nemškega naroda v Avstriji, da sam odloči o svoji bodoči državni ureditvi, ustanovi samostojno nemško - avstrijsko državo in da uredi svoje odnose napram drugim narodom potom /svobodnih pogajanj. Nemško - avstrijska država zahteva vse nemško naselbino ozemlje zlasti tudi v sudetskih deželah. Nemško avstrijska država se bo protivila vsaki aneksiji Ukrajine, kjer žive nemški kmetje, delavci in meščani. Dohod nemškega naroda do Jadranskega morja bo treba zagotoviti s pogodbami z drugimi narodi. Izvoli naj se konstituenta na podlagi splošne in enake volilne pravice, ki naj izdela ustavo nemško - avstrijske države. Do tedaj bodo nemški državni poslanci kot provizorični narodni zbor za nemško Avstrijo zastopali, zastopati nemški narod v Avstriji pri mirovnihi pogajanjih, pogajati se z drugimi narodi zaradi prenosa uprave na nove države in zaradi nove ureditve razmerja med narodi ter polnomoči, da uredi zakonodajo in izvrševanje.

Dunaj, 21. oktobra. (Kor. urad.) Pozno popoldne se je sestel v dvorani dolenjavstiskega deželnega zbora nemški Narodni svet. Kmalu po 5. je otvoril državni poslanec Waldner sejo z govorom, v katerem je naglašal pravico nemškega naroda do samoodločbe in do lastne neodvisne državnosti. Opozarjal je na težko dolžnost nemških poslancev, da morajo pri razdelitvi dediščine stare države sodelovati kot dediči ter obvarovati nemški narod pred škodo, da ter je naglašal še težjo dolžnost, nemški narod rešiti iz prehranitvene bede. Sporočil je, da nekaj štajerskih poslancev zaradi železniške nesreče pri Kapfenbergu ni moglo dospeti na zborovanje. Na njegov predlog se je sklenilo do določitve posebnega poslanca posluževati se državnozbornega poslanca. Izvoljeni so bili na trije predsedniki in sicer poslanci Dinghofer, Saitz in Fink. Poslanec Saitz je prevzel nato predsedstvo ter izjavil, da se mora nova nemška Avstrija ustanoviti po volji nemškega naroda. Zborovanje je na to sprejelo soglasno resolucijo, ki izreka odločenost nemškega naroda v Avstriji, da sam odloči o svoji bodoči državni ureditvi, ustanovi samostojno nemško - avstrijsko državo in da uredi svoje odnose napram drugim narodom potom /svobodnih pogajanj. Nemško - avstrijska država zahteva vse nemško naselbino ozemlje zlasti tudi v sudetskih deželah. Nemško avstrijska država se bo protivila vsaki aneksiji Ukrajine, kjer žive nemški kmetje, delavci in meščani. Dohod nemškega naroda do Jadranskega morja bo treba zagotoviti s pogodbami z drugimi narodi. Izvoli naj se konstituenta na podlagi splošne in enake volilne pravice, ki naj izdela ustavo nemško - avstrijske države. Do tedaj bodo nemški državni poslanci kot provizorični narodni zbor za nemško Avstrijo zastopali, zastopati nemški narod v Avstriji pri mirovnihi pogajanjih, pogajati se z drugimi narodi zaradi prenosa uprave na nove države in zaradi nove ureditve razmerja med narodi ter polnomoči, da uredi zakonodajo in izvrševanje.

Dunaj, 21. oktobra. (Kor. urad.) Pozno popoldne se je sestel v dvorani dolenjavstiskega deželnega zbora nemški Narodni svet. Kmalu po 5. je otvoril državni poslanec Waldner sejo z govorom, v katerem je naglašal pravico nemškega naroda do samoodločbe in do lastne neodvisne državnosti. Opozarjal je na težko dolžnost nemških poslancev, da morajo pri razdelitvi dediščine stare države sodelovati kot dediči ter obvarovati nemški narod pred škodo, da ter je naglašal še težjo dolžnost, nemški narod rešiti iz prehranitvene bede. Sporočil je, da nekaj štajerskih poslancev zaradi železniške nesreče pri Kapfenbergu ni moglo dospeti na zborovanje. Na njegov predlog se je sklenilo do določitve posebnega poslanca posluževati se državnozbornega poslanca. Izvoljeni so bili na trije predsedniki in sicer poslanci Dinghofer, Saitz in Fink. Poslanec Saitz je prevzel nato predsedstvo ter izjavil, da se mora nova nemška Avstrija ustanoviti po volji nemškega naroda. Zborovanje je na to sprejelo soglasno resolucijo, ki izreka odločenost nemškega naroda v Avstriji, da sam odloči o svoji bodoči državni ureditvi, ustanovi samostojno nemško - avstrijsko državo in da uredi svoje odnose napram drugim narodom potom /svobodnih pogajanj. Nemško - avstrijska država zahteva vse nemško naselbino ozemlje zlasti tudi v sudetskih deželah. Nemško avstrijska država se bo protivila vsaki aneksiji Ukrajine, kjer žive nemški kmetje, delavci in meščani. Dohod nemškega naroda do Jadranskega morja bo treba zagotoviti s pogodbami z drugimi narodi. Izvoli naj se konstituenta na podlagi splošne in enake volilne pravice, ki naj izdela ustavo nemško - avstrijske države. Do tedaj bodo nemški državni poslanci kot provizorični narodni zbor za nemško Avstrijo zastopali, zastopati nemški narod v Avstriji pri mirovnihi pogajanjih, pogajati se z drugimi narodi zaradi prenosa uprave na nove države in zaradi nove ureditve razmerja med narodi ter polnomoči, da uredi zakonodajo in izvrševanje.

Dunaj, 21. oktobra. (Kor. urad.) Pozno popoldne se je sestel v dvorani dolenjavstiskega deželnega zbora nemški Narodni svet. Kmalu po 5. je otvoril državni poslanec Waldner sejo z govorom, v katerem je naglašal pravico nemškega naroda do samoodločbe in do lastne neodvisne državnosti. Opozarjal je na težko dolžnost nemških poslancev, da morajo pri razdelitvi dediščine stare države sodelovati kot dediči ter obvarovati nemški narod pred škodo, da ter je naglašal še težjo dolžnost, nemški narod rešiti iz prehranitvene bede. Sporočil je, da nekaj štajerskih poslancev zaradi železniške nesreče pri Kapfenbergu ni moglo dospeti na zborovanje. Na njegov predlog se je sklenilo do določitve posebnega poslanca posluževati se državnozbornega poslanca. Izvoljeni so bili na trije predsedniki in sicer poslanci Dinghofer, Saitz in Fink. Poslanec Saitz je prevzel nato predsedstvo ter izjavil, da se mora nova nemška Avstrija ustanoviti po volji nemškega naroda. Zborovanje je na to sprejelo soglasno resolucijo, ki izreka odločenost nemškega naroda v Avstriji, da sam odloči o svoji bodoči državni ureditvi, ustanovi samostojno nemško - avstrijsko državo in da uredi svoje odnose napram drugim narodom potom /svobodnih pogajanj. Nemško - avstrijska država zahteva vse nemško naselbino ozemlje zlasti tudi v sudetskih deželah. Nemško avstrijska država se bo protivila vsaki aneksiji Ukrajine, kjer žive nemški kmetje, delavci in meščani. Dohod nemškega naroda do Jadranskega morja bo treba zagotoviti s pogodbami z drugimi narodi. Izvoli naj se konstituenta na podlagi splošne in enake volilne pravice, ki naj izdela ustavo nemško - avstrijske države. Do tedaj bodo nemški državni poslanci kot provizorični narodni zbor za nemško Avstrijo zastopali, zastopati nemški narod v Avstriji pri mirovnihi pogajanjih, pogajati se z drugimi narodi zaradi prenosa uprave na nove države in zaradi nove ureditve razmerja med narodi ter polnomoči, da uredi zakonodajo in izvrševanje.

Dunaj, 21. oktobra. (Kor. urad.) Pozno popoldne se je sestel v dvorani dolenjavstiskega deželnega zbora nemški Narodni svet. Kmalu po 5. je otvoril državni poslanec Waldner sejo z govorom, v katerem je naglašal pravico nemškega naroda do samoodločbe in do lastne neodvisne državnosti. Opozarjal je na težko dolžnost nemških poslancev, da morajo pri razdelitvi dediščine stare države sodelovati kot dediči ter obvarovati nemški narod pred škodo, da ter je naglašal še težjo dolžnost, nemški narod rešiti iz prehranitvene bede. Sporočil je, da nekaj štajerskih poslancev zaradi železniške nesreče pri Kapfenbergu ni moglo dospeti na zborovanje. Na njegov predlog se je sklenilo do določitve posebnega poslanca posluževati se državnozbornega poslanca. Izvoljeni so bili na trije predsedniki in sicer poslanci Dinghofer, Saitz in Fink. Poslanec Saitz je prevzel nato predsedstvo ter izjavil, da se mora nova nemška Avstrija ustanoviti po volji nemškega naroda. Zborovanje je na to sprejelo soglasno resolucijo, ki izreka odločenost nemškega naroda v Avstriji, da sam odloči o svoji bodoči državni ureditvi, ustanovi samostojno nemško - avstrijsko državo in da uredi svoje odnose napram drugim narodom potom /svobodnih pogajanj. Nemško - avstrijska država zahteva vse nemško naselbino ozemlje zlasti tudi v sudetskih deželah. Nemško avstrijska država se bo protivila vsaki aneksiji Ukrajine, kjer žive nemški kmetje, delavci in meščani. Dohod nemškega naroda do Jadranskega morja bo treba zagotoviti s pogodbami z drugimi narodi. Izvoli naj se konstituenta na podlagi splošne in enake volilne pravice, ki naj izdela ustavo nemško - avstrijske države. Do tedaj bodo nemški državni poslanci kot provizorični narodni zbor za nemško Avstrijo zastopali, zastopati nemški narod v Avstriji pri mirovnihi pogajanjih, pogajati se z drugimi narodi zaradi prenosa uprave na nove države in zaradi nove ureditve razmerja med narodi ter polnomoči, da uredi zakonodajo in izvrševanje.

oblast. Zlasti bodo morali nemški poslanci skrbeti za prebivalstvo v nemški Avstriji, ki trpi pomanjkanje. Za rešitev te naloge je sklenilo zborovanje izvoliti 20 členski izvršni odbor z nalogo, da izdela načrte o ustavi nemško - avstrijske države. Odbor je bil pooblaščen najemati v to svrhu tudi posojila. Končno izreka resolucija pripravljeno, da naj državni poslanci sodelujejo na podlagi se obstoječe ustave pri vseh korakih, ki so potrebni, da se zagotovi pravno in gospodarsko življenje do prevzeta vseh državnih obveznosti. Na to so podali posamezni strankarski voditelji izjave.

Poslanec dr. Adler je izjavil v ime nemških socialnih demokratov, da hočejo složno z ostalimi člani narodnega zbora izvršiti svojo dolžnost, toda brez kršenja principov socialne demokracije. Prebral je izjavo, ki pozdravlja slovanke in romanske soderke kot brate ter naglašala, da so socialni demokrati pripravljeni, združiti se z drugimi sosednimi narodi v svobodno zvezno državo, če to hočejo drugi narodi pod sprejemljivimi pogoji. Sicer bi se morala nemško - avstrijska država kot posebna zvezna država priklopiti Nečiji.

Izjave so podali nato poslanci baron Pantz, Schrafel, Ofner, Knirsch in Steinwender. Prihodnja seja se sklicuje pisмено.

Po seji Narodnega sveta se je sestel izvršni odbor. Sestavljen je iz svoje srede tri skupine, in sicer skupino za vojno in zunanje zadeve, skupino za natančno upravo in skupino za narodno gospodarstvo in prehrano. Prva skupina ima nalogo posvetovati se o Wilsonovi noti in čimprej poročati odboru. Sklenjeno je bilo tudi čimprej sporočiti konstituiranje nemškega narodnega zbora avstrijski in avstr.-ogrski vladi, avstrijskim narodom in inozemstvu.

Dunaj, 21. oktobra. Ožji in širši strankarski svet dunajske krščanske socialne stranke je sprejel danes resolucijo, ki zahteva, da dobi Dunaj kot največja nemško - avstrijska občina primerno zastopstvo v nemškem svetu. Enako zastopstvo se zahteva tudi za organizirane krščanske - socialne delavce.

Dunaj, 21. oktobra. (Kor. urad.) Prehranjevalni odbor nemškega Narodnega sveta je sklenil stopiti zaradi dobave živil v stik z Ogrsko, Hrvaško, Berlinom in Monakom.

Gosposka zbornica.

Dunaj, 22. oktobra. (Kor. urad.) Gosposka zbornica bo prešla v svoji prihodnji seji, dne 23. oktobra v debato o izjavi ministrskega predsednika.

Italijanski socialisti za internacionaliziranje Trsta.

V seji avstrijske delegacije 17. t. m. je podal poslanec Pittoni v imenu italijanske soc. dem. stranke sledečo izjavo:

Socialistična stranka in delavske organizacije v Trstu menijo, da mora Trst ostati popolnoma svobodno pod protektoratom »Zveze narodov« z v resnici demokracijo konstitucijo, ustanovljeno na podlagi splošne, enake, direktne in proporcionalne volilne pravice brez razlike spola, kateremu naj se pridružijo okrajni popolnoma ali v velikem delu italijanskih krajev Istre in Furlanije. Na vsak način naj ljudstvo svobodno določi o svoji bodočnosti.

Dunaj pred lakoto.

Dunaj, 21. oktobra. Večerniki konstatirajo, da že tri dni ne prihaja skoro noben živil iz poljskih in čeških pokrajin na Dunaj. Češke in poljske dežele nečijo dobavljati Dunaju nobenih živil več.

Dunaj, 21. oktobra. »Allgem. Zeitg.« piše, da so baje Čehi stavili ponudbo, da naj se Dunaj direktno obrne do »Češkega izbora« in ne več do avstrijskega prehranjevalnega urada. Samo na ta način bi mogel dobiti Dunaj še živila iz čeških dežel.

Dunaj, 21. oktobra. »Ostdeutsche Rundschau« prinaša oklic na nemške kmetovalce, ki jih pozivlja, da naj ne dajo nobenih živil češkemu ljudem niti za najvišje cene. Pod naslovom »Silobran« piše isti list glede češkega bojkota: Čehi trde, da živi na Dunaju nad 300.000 Čehov. Občina ima naslove vseh teh Čehov. List predlaga, da naj se vsi Čehi na Dunaju registrirajo in da naj se jim ne izdajo nobene živilske nakaznice. Tudi naj se vrše po hišah, kjer stanoje Čehi, hišne preiskave in naj se kot odgovor na češki živilski bojkot konfiscirajo dunajskim Čehom vsa živila. Isti list poroča: Konferenca načelnikov na dunaj-

čen, da bi lovil pike, toda njegove rešitve so imele glavo in vsebino in nobena stvar mu ni bila pretežka. Čeprav bolehen, je bil produktiven bolj kot vsak drugi, in čim več je delal, tem več so mu nametali dela. Drugod bi dosegel kako višje mesto, bil je za vsako stvar nad vse sposoben, tu je ostal podrejen majhen uradnik. Drugod bi bil za svojo sposobnost in marljivost že po večkrat odlikovan, tu ni dosegel nobenega priznanja in odlikovanja! Do smrti je imel črno piko na sebi, bil je zaveden in odločen - Slovenec!

In ko je sedaj med vojno deževalo raznih odlikovanj na uradnike, vem, da je šel predlog navzgor, da bi se ga odlikovalo, kajti če je kdo zaslužil v njegovi stroki odlikovanja, je bil žun. Ta predlog je med potoma izginil ali na Bleiweisovi cesti ali na Dunaju. Se vedno ga je preganjala črna pika iz Radovljice! In ko smo prijatelji obhajali to, da so drugi, ki prav nič ne zaslužijo, odlikovani, je rekel: Sram bi me bilo, da bi bil med temi odlikovani!

Dragi Tine! Trpel si celo življenje in nisi dosegel nobenega priznanja, bil si nam kaj kljub temu vzor v izpolnjevanju dolžnosti. Ožji prijatelj, ki smo poznali Tvoje vrline, žalujemo odkrito za Teboj. Jugoslavija Te bo pogrešala kakor Te bomo mi pogrešali! Najboljši grede: za Golijem in Korbarjem še Ti! Počivaj v miru, ki ga na zemlji nisi imel!

Dr. Rud. Maru.

skem rotovžu je sklenila, pozvati nemški narodni svet, ki zborno danes, da naj stori sklepe, da se odvrne od glavnega mesta lakota. Moke in krompirja je samo še za malo časa, enako ni skoro nič več krml in nič mesa in petroleja. Dunaj je v strašnem položaju. Katastrofa je nezgibna ter ima lahko nedolžne posledice za Nemce v Avstriji in za vso državo.

Dunaj, 22. oktobra. Dunajski župan dr. Weisskirchner se je pričel pogajati s češkim poslancem Tusarjem zaradi dobave krompirja in drugih živil za Dunaj. Opozarjal je na to, da živi na Dunaju na sto tisoče Čehov in poslanec Tusar je izjavil, da je pripravljen posredovati, toda samo pod pogojem, da se Čehi pogajajo edino le z dunajsko mestno občino, da pa nima ničesar opraviti z državnimi oblastmi.

Hussarek je slep in gluhi.

Dunaj, 21. oktobra. V današnji seji gosposke zbornice je izjavil ministrski predsednik baron Hussarek, da Wilsonov odgovor na avstro - ogrsko noto ne daje nobenega povoda pretrgati diskusije. Notranja ureditev na podlagi samoodločbe narodov je notranja zadeva države.

Ministrski predsednik je izjavil: Po skrbnem razmotrivanju v Wilsonovi noti obsežnih momentov bomo nadaljevali mirovno akcijo. Odgovorili bomo na Wilsonovo noto. S tem bomo vstopili v mirovno diskusijo, o kateri upamo, da bo kljub velikim težkočam, ki se ji stavijo, končno vendar le svet rešila trpljenja vojne. Mirovni korak monarhije tvori točišče naše bodoče notranje politike in razvoja naše države. Nova ureditev naših notranjih razmer ni samo zahteva svetovnega položaja, marveč predvsem notranja potreba naše države.

Cesarjev manifest tvori logično in potrebno dopolnilo mirovnega koraka. Avstrija naj se pretvori v zvezno državo, v kateri naj tvori vsak narod na svojem naselbinskem ozemlju svojo lastno državno skupnost. Tudi pri polnem uresničenju te samostojnosti bodo še vedno ostali gotovi interesi, ki bodo zahtevali skupne ureditve. Prva in najvažnejša točka omejitve samoodločbe je enakopravnost v samoodločbi vsakega drugega. Zato mora priti do tega, da se doseže v gotovih točkah skupnost interesov in da pride glade teh točk do sporazuma. Med te skupne interese spada skupno zastopstvo na zunan in skupno varstvo ter gospodarski odnosi.

Veliko delo nove ureditve države se more izvršiti samo ustavnim putem. Če naglašava cesarjev manifest, da se ne dotika integritete dežel ogrske krone, pomeni to samo konstatiranje same obsebi umevne stvari. Nova ureditev naše države se izvrši neodvisno od sklepov, ki jih bodo morali storiti nositelji ustavnih oblasti v deželah ogrske krone.

Ravno tako malo se ni mogel cesarjev manifest baviti z bodočo usodo Bosne in Hercegovine. To vprašanje stoji zunaj ožega ustavnega okvira, v katerem se more nova ureditev notranjih razmer Avstrije zgraditi.

Prav nič se ne obotavljam izjaviti, da bo morala bodočnost Avstrije zrasti iz sodelovanja udeležencev narodov in da bi nikakor ne odgovarjalo zgodovinski nalogi Avstrije, če bi hoteli za ustanovitve ali vzdržanje samovoljne meje med obema velikima jugoslovanskima skupinama v monarhiji zastaviti vse svoje sile.

V nadaljnjem svojem govoru konstatira baron Hussarek, da se je dualizem preživel, da pa ne sme nastati v prehodnem času noben prazen prostor ter konča z upanjem na skorajšnji mir.

Nouvionna Catillona približno 9 km od izhaja Serre v Oiso. Zasedle so 10 krajev in vjele nad 1500 mož. Na straneh Vouziera je francoska infanterija prekorala Aisno. Kraj Vandy in Raza oporišča so prišla v njihovo last. Vjele so par sto sovražnikov. Bolj zapadno trajajo boji in potekajo uspešno za Francoze. V gozdnem okolišju Olizy in Grandpre so dosegli nove uspehe.

ANGLEŠKO URADNO POROČILO.

18. oktobra. Angleške in ameriške čete so nadaljevale danes napade na fronti Bohain - Le Cateau in v zvezi s francoskimi četami napredovale na desnem krilu. Kljub hudemu sovražnemu odporu so si naše čete s silo odprle pot naprej in odbile znova sovražnika iz njegovih pozicij. Vzel smo kraje Wassigny in Ribauville in dospeli do Bazoula, kjer so se razvili hudi boji. V tej operaciji smo vjele okoli 1200 sovražnikov in vplenili nekaj topov. Med kanalom Sennee in Lyso je bil sovražnik prisiljen vsled uspehov naših čet, da se je nadalje umikal. Vedno napredujemo kljub znatnemu odporu nemških čet, so naše čete napredovale na pet milj. Čete prve armade pod generalom Henriom so dovršile zavojevanje Douaia in napredovale proti vzhodu. Vzdožle črte smo dosegli sedaj glavno črto Marquille en Ostrevend - Masny-Bersee - Eretin - Saingrin. Čete druge armade se nahajajo vzhodno črte Roubaix-Thourcoing.

BELGIJSKO URADNO POROČILO.

18. oktobra zvečer. Ta dan se je sovražnik trdovratno upiral vzdolž črte Bruges - Ostcamp - Vingene - Thielt-Ostroosebeke. Vendar se nam je posrečilo, da smo premagali sovražnikov odpor vzhodno Ostcampa med Vinghenom in Thieltom in vzhodno od Ostroosebeke. Južno Bruges je belgijska armada znatno napredovala potem, ko je prekorala na raznih točkah kanal Bruges - Ostende in prodirala proti severu. Belgijska infanterija je zasedla Ostcamp in se približala Brugesu. Druga belgijska armada je zboljšala svojo črto južno Lyse in šla na več točkah čez železnico Courtrai - Monsdroth. Zvečer so angleške čete zasedle mesti Roubaix in Thourcoing. Južno Lyse je pokrajina neposredovana in gosto kultivirana. Prebivalci so številni. Na svojem umiku so Nemci odšli s seboj mnogo mož. Thourcoing in Roubaix sta neposredovana. V Roubaixu je 65.000 prebivalcev, v Thourcoingu 60.000. Civilne oblasti delujejo in imajo živeža še za dva tedna.

Nemške čete v Srbiji.

NAŠE URADNO POROČILO.

Dunaj, 21. oktobra. (Kor. ur.) Na italijanskem bojišču nikalnih večjih bojev.

Na obeh straneh južne Morave smo odbili delne srbske napade. V gorovju zapadno od Zaječarja je opažati močnejši srbski pritisk. — Šef gen. štaba

Ententa zahteva brezpogojno izročitev Dardanel.

Lugano, 21. oktobra. »Corriere della Sera« poroča: Angleška vlada je prejela od predsednika Zedinjenih držav Wilsona kopijo turške mirovne poudbe. Odgovor se glasi: Brezpogojna izročitev morskih ožin kot predpogoji vsakega premirja. Podrobne pogoje je pooblaščen staviti angleški general v Palestini.

Poraz boljševikov.

Sangaj, 20. oktobra. (Kor. urad.) V Uralu je bilo 8000 boljševikov, ki so prodirali na Jakaterinburg, od Čehoslovakov in srbskih čet težko poraženih in preganjenih; 1000 boljševikov je padlo, vpljenili so bili 8 oklopni vozovi, 11 lokomotiv in 60 strojnih pušk.

Ukrajinsko ministrstvo odstopilo.

Kijev, 21. oktobra. (Kor. urad.) Celotno ukrajinsko ministrstvo je odstopilo. Hetman je poveril dosedanemu ministrskemu predsedniku Lisogubu sestavo novega kabineta.

O TANKIH.

Rapidne tanke imenujejo ameriški strokovnjaki nov tip tankov, ki se je izkazal posebno v bitki med Marno in Aisno. Vrhovni poveljnik Foch je opri svojo protiofenzivo na veliko število napadalnih vozov, ki so umili učinkovanje artiljerije. Nemci so poročali takrat, da je nastopalo 800 tankov na fronti 45 km. Na fronto došlo za en bataljon je prišlo vedno kakih 8 tankov. Mala vozila so urno prihajala preko žitnih polj in tranikov. Pravega sistema in pravih ovir tanki niso imeli pred seboj. Zato so prišli rapidni tanki razmeroma hitro naprej. Za njimi in pred njimi je ležal artiljerijski ogenj njih lastnih topov. Pogosto so nastopali celo brez vsake artiljerijske priprave tako, da so sovražni topovi imeli samo nalogo zadržati prihajajoče nemške rezerve. Prvi tanki, ki so jih imeli Angleži, so bili posebno močno oboroženi z artiljerijo. Ti tanki so bili zelo počasni ter so prišli naprej samo s hitrostjo dobrega pešca. S svojo težo so napravili pogosto ceste v nemške ovire. Vdrl so v jarko in razbili kritja, vsled svoje počasnosti pa jih je nemška artiljerija lahko zadel in umila. Ententno armadno vodstvo je spoznalo to napako ter je dalo konstruirati hitreje tanke. Novi angleški rapidni tanki so dobili samo dva moža posadke. Verige, ki premikajo tank na obeh straneh so mnogo krajše in gredo preko večjih koles, vsled česar je hitrost teh tankov mnogo večja. Ves mehanizem odgovarja popolnoma mehanizmu avtomobilov. Tank nosi samo majhen z oklopom zavarovan prostor za soferja in borila, ki ima svoj prostor v zadaj ležečem delu podobnem majhnemu stolpu. Tank nosi 37 cm top ali pa dve strojni puški. Kriti so tanki ali z oklopi ali

pa s tankim stropom, na katerem leže vreče peska. Francozi so baje ustanovili 14 polkov s tanki. Angleži in Amerikanci imajo večje število takih oddelkov. Taktika napadov je ta, da vdirajo v infanterijske pozicije in jih prijemajo s strani ter podpirajo svoje napadalne čete, dočim drug del tankov izvrši sunek proti sovražni artiljeriji. Prve take tanke so sovražniki uporabljali v bitki pri Amiensu.

Slovensko-nemška meja ob Muri na Štajerskem.

Dr. V. K. — O slovensko-nemški meji na Štajerskem je štajerski odsek Narodnega sveta že razpravljal in se zedinil o bistvu tega vprašanja ter izročil strokovno tozadevno delo večim rokam. Če razpravljamo tu o enem delu te meje, gre le za osebnost mnenje, ter o nem pišem, da morejo prizadeti činitelji zavzeti stališče. Zadeva se tiče meje ob Muri od Spielfelda do Radgone.

Kakor se je že javno razpravljalo v zadnjem času, so nemški zgodovinarji Coernig, Kosler, dr. Muchar, dr. Weiss v svojih delih soglasno poudarjali, da se mora računati ozemlje južno od Mure k slovenskemu jezikovnemu območju, akoravno so ugotovili, da še tudi na levem bregu Mure na več mestih obdaja slovensčina. Ponemčujoči sistem v šolstvu in v cerkveni upravi je sicer v področju čmureškega in radgonskega okraja skusil pomesti znaten kos Slovencev gorci tudi južno od Mure, zlasti okoli Apač. Toda nikomur izmed nas pa ni na misel ne pride na desnem južnem bregu Mure kak kosček zemlje Nemcem prepustiti. Tudi na levem bregu Mure je kmečka okolica Radgone kljub nemškemu šolstvu in nemški duhovščini sekovske (kraške) škofije ostala do danes trdo slovenska. Radgona sama nosi sicer politično nemški značaj, odvisna je pa gospodarsko popolnoma od prometa s prekmurjskimi Slovenci in z murskim poljem, brez katerega je gospodarsko na smrt obsojena. Tudi nemški radgonski meščani torej izrecno priznavajo, da se Radgona mora z okolico vred priključiti jugoslovanski državi. Ker je ob vzhodni štajerski meji preko ozemlja Prekmurcev in Vodnih Hrvatov do slovaške Požuna zamišljen koridor (most), ki bo vezal čehoslovaško z jugoslovansko državo, je jasno, da bo de na ti prometni progi Radgona igrala važno vlogo. Gotovo je vsaj toliko, da Prekmurci pripadejo v jugoslovansko državo in da pelje naravna prometna zveza iz Prekmurja v Slovenske gorice čez Muro skozi mesto Radgono. S tem je pripadnost Radgone z okolico pač jasno rešena in sicer tudi v največji gmotno korist radgonskih meščanov brez razločbe narodnosti. Da bo do narodne manjšine v naši državi povsod uživala zakonito varstvo, je jasno.

Odrpito ostane vprašanje pripadnosti ozemlja na levem bregu Mure od Radgone do Spielfelda, po katerem teče danes železniška zveza iz Slovenskih gorci čez Spielfeld v Maribor in Gradec. Oglašajo se uvaževanja vredne zahteve prebivalstva, da se ne smemo odreči ti železnici kot do sedaj edini izvozni črti iz Slovenskih gorci v Maribor, ki bo de pač glavno mesto jugoslovanske tržave na Spodnjem Štajerskem. Prebivalstvo ob ti progi, ki je sicer pomembno, pravzaprav ni opravičeno ti zahtevi se upirati, ker se je svojčas samo potegovalo za to izvozno progo iz Slovenskih gorci, akoravno bi želi prebivalstva Slovenskih gorci bila bolj ustrežala naravnejša zveza po sredini Slovenskih gorci čez St. Lenart nad Ptuj in Maribor. Za Slovence je danes merodajno vprašanje, ali ostanemo pri progi Radgona čez Spielfeld v Maribor, ali zahtevamo novo progo čez St. Lenart. Gotovo se mi zdi, da bo de naša nova državna našla dovolj sredstev, da izpelje promet skozi sredino Slovenskih gorci v Maribor, kar bi nam gospodarsko bolj ustrežalo nego proga čez Spielfeld, zlasti če bi se prebivalstvo ob tej progi branilo priti v jugoslovansko državo. Tudi bi se izognili možnost, da bi se v daljini bodočnosti izpolnil promet iz Prekmurja čez Radgono, Spielfeld, Lipnico, Zelenci travnik in Marenberg na Koroško v škodo Maribora kot našega glavnega mesta.

Mislil torej, da je danes najvažnejše vprašanje, ali hočejo kraji na levem bregu Mure v naše ozemlje ali hočejo izgubiti izvozno progo iz Slovenskih gorci.

Trenotki odločitve za planinske Nemce.

Sanjali so do letos o veliki Germaniji in nemški Avstriji. Iz vse svoje duše so zaničevali Slovence, severne in južne, in gostobesedno napovedovali zmago nemstva nad slovanstvom. Prišlo pa je vse drugače. Kar naenkrat se je zasukalo kolo časa in tisti, ki so bili spodaj, so sedaj zgoraj in tu di ostanje. Ententni udarci na zapadni fronti so globoko odmevali na Balkanu in njihov učinek je segel na to v Avstrijo. Tretja v zvezi bo zapustila bojišče, ako prav kmalu ne izreče Nemčija besede, ki bo ustavila strahovito bičanje njenih sinov na francoskih tleh. Seveda je ta beseda ne pojde lahko iz ust, ker poniževati samega sebe in izročati se v roke svojega sovražnika, tega ne stori nihče na svetu rade volje, marveč s trpkostjo dušo in trepetanjem se vrše take reči. Nemška in avstrijska vlada ter obe armadni vodstvi zatirajo, da si ostanje zvesti do zadnjega trenutka, toda dočim se Nemčija drži enotno, padajo na Avstrijo dogodki, ki jo razkrajajo in napravljajo iluzorično vse ono tolikrat približno skupno zavezniško delovanje. Po Wilsonovi notni avstrijski vladi je usoda monarhije že zapечатena in nemški listi mislijo le še na izhod iz sedanjih razmer.

Posebno zbežani so planinski Nemci. Sami priznavajo v trpkih besedah in mi to dobro čutimo, da res nimajo v tako usodopolnih časih nikakega vodstva, ki bi bilo kaj vredno, marveč tavajo v političnem svetu okoli in se love kot muhe, nobene stalne, pozitivne misli ni v njihovih glavah,

brni jim po ušesih trenotno sila nemškega naroda, ki je vendar tako velik, da ne bo nikdar uničen, trenotno pa se šibijo ob premotiviranju, kam pride avstrijsko planinsko nemstvo, ki je gojilo velikopotezne načrte, segajoče na Trst, Adrij, Dalmacijo in kdo ve še kam na Orijent. Sedaj pa likvidacija. Kak dan se še vzbudi v njihovih listih tista prosula nemška nesramnost, ki hoče gospodovati nad Slovenci, nad Jugoslovani tudi se odselej, ko Wilson govori. Voditelji planinskih Nemcev vabijo Slovence s seboj v svojo nemško državo, češ, da so tako navezani drug na drugega, da Slovenci brez Nemcev prav gotovo ne bi mogli živeti z dovoljnega življenja. Resnica pa je ta, da se čutijo alpski Nemci brez Slovencev slabo in zapuščene. Kdo pa je držal nemstvo po slovenskem delu Štajerske in Koroške po koncu, ako ne nemci? Raznarodovali so se naši slovenski ljudje in utrjevali nemške pozicije sredi slovenske zemlje. Za nič niso bili planinski Nemci, nič niso veljali ne gospodarsko ne politično brez pomembnih Slovencev. Iz vrst teh so vstajali Dobernigi, Mravljani itd., nemčurji so vodili brezobzirno nemsko politiko med Slovenci na Štajerskem in Koroškem, ti so bili stebri nemstva in ti so hoteli postaviti stebre do Adrije. In kar veljajo literarno so jim pomagali Rožekarji in Košati. Brez Slovencev bi bilo to nemstvo brez vsake veljave. Zato pa je umetno, da pravijo sedaj, kako tesno je planinsko nemstvo združeno s Slovenci in hočejo, da bi jim sledili v planinsko nemško državo ter se tam popolnoma pogreznili v nemstvo. Toda slovenski rod na Štajerskem in Koroškem je zrel za samoodlobo in solnce Jugoslavije stopi tudi nemstvu, da se ga bo marsikdo otrešel in se bo zavedel, da je pravzaprav Jugoslovani, ki je bil toliko časa uprežen v nemški jarem v svojo škodo.

Jako ginljivo piše gospod baron Aichelburg v nedeljo 20. t. m. v »Freie Stimmen«, vabeč »deutschfreundliche« slovenske Korošce na stran svojih nemških »deželanov«. Ali ne le »deutschfreundliche«, obraca se tudi do onih slovenskih Korošcev (slovenske Kärntner, nič več Windische), ki imajo jugoslovanske državne aspiracije. Tudi tam ponuja roko, da bodo mogli v svoji domovini (misli koroško deželo) narodno živeti, samo da ostanje dobri Korošci, hoče jim zagotoviti existenco po glasu: jedina pravica za vse. Take glasove bomo slišali tudi iz Štajerske. Seveda ostanje brez odmeva. To so zadnji poskusi, to je zadnja faza boja, da bi se ohranili za planinske Nemce velik kos slovenske zemlje in lepo število čvrstih slovenskih ljudi. Sledilo bo stremenje in Nemci »se bodo strnili skupaj in rodila se bo država planinskih Nemcev, katero naj krstijo kakor jim drago. Sledilo pa bo po stremenju še ponujanje Jugoslaviji. Taki nemški kraji, ki gravitirajo v Jugoslavijo, bodo začeli razmišljati, kaj je boljše gospodarsko za nje, ali biti navezani na deželo, ki jim nudi bogato življenje, ali zivotariti ob zadnjem voglu planinske nemške države. Tako bi ne bilo nič čudnega, ako kak tak nemški kraj sklene po svojem občinskem zastopu, da želi pripadati Jugoslaviji. Od same kričave nemške politike se ne more živeti. Nemška skrb za manjšine je tudi nepotrebna, ker te »manjšine« so, kakor že izjavljajo, slovenske krvi, samo potujčila se je bila in je služila zatiralnemu avstronskemu sistemu. Te manjšine se same povrnejo nazaj v slovenstvo, Nemec, ki ne bo hotel živeti med nami, pa naj gre na nemške planine; mislimo pa, da bo marsikateri rad ostal, saj ve, da se med Slovenci ne živi slabo. Samo nemškega gospodstva nad Slovenci ne bo več.

Gospod baron Aichelburg citira v »Fr. Stimmen« pesnikove besede: »Nur der verdient die Freiheit wie das Leben, der täglich sich erobern muss«. Kako veliko število tisočev dni je poteklo, ko smo se borili za svojo svobodo in življenje, sedaj potekajo zadnji, še sije žar naše svobode in našega življenja.

Likvidacija južne železnice

Današnji veliki čas postaja usodopoln tudi za našo neizprosno narodno nasprotico, upravo južne železnice, ki se glede razsodnosti in previdnosti svojih vodilnih organov prav nič ne loči od katerega oddelka naše centralne vlade.

Pa tudi od parlamentarnega nadzorstva neodvisni pomembnevalni aparat nam je storil vso dolgo dobo let v narodnem oziru neprecenljive škode in krivice kljub dejstvu, da teče skoro 1400 km južne železnice proge po slovenskih tleh. Nikdar prej se pa ves nam sovražni sistem ni pokazal tako brutalnega, kakor baš v žalostnih vojnih letih. Nimamo namena, klicati v spomin preganjanja naših ljudi, ki še žive tugopolno življenje beguncev in konfiniranih, dovolj je znano, s kako nasilnostjo se je vcepil nemški uradni jezik našemu železničarju. Tudi Navratilov nam ne manjka, kateri je pripomogla južna uprava v zvezi z vojaško oblastjo do vojaške službe. To so žalostne reminiscence, ki nas režejo do srca, ki še do danes niso niti popravljene, niti mlačevane.

Ta uprava, ki je imela vedno dosti časa učiniti nam nešteto krivic, je medtem pripravila svoje proge na rob propada. Gotovo je tudi vojna deloma kriva tega, v veliki meri pa je kriva uprava sama, ki ima silno število raznih visokih uradnikov, ravnateljev, podravnateljev, višjih in zopet centralnih inšpektorjev, ki pa so v bistvu večinoma penzionisti nemškega naroda brez zmožnosti in znamenitejšega strokovnega znanja.

Ta uprava si dandanes še ni v svesti velikega momenta in čaka kakor Turčija na svoj kizmet. Južna železnica je prava paralela Avstro - Ogrske. Obe sta dualistični, in isti birokratski absolutizem in iste jezikovne razmere jima dajo svoj pečat.

Z usodo Dunaja je najtesneje zvezana tudi usoda te največje privatne železnice, oziroma njene uprave in logično je, da je že odklenalo, kakor centralni vladi, tako tudi upravi južne železnice.

Naša narodna država ne bo mogla pristopiti, da bi vlada la privatna oblast izven države, največjo našo železnico: črte: Trst - Spielfeld, Maribor - Špital, Prager - Sopron - Barč, Zidan most - Sisek, ki so z našim narodom tako tesno spojene, da so dale njegovemu življenjskemu razvoju prav poseben značaj.

Železnice so najvažnejši činitelji v narodovem življenju in uspešno narodno gospodarstvo zahteva, da se železnice nacionalizirajo, da postanejo narodova last in da jih narod sam enotno finančno in obratno vodi. Zato je naravno, da bo moral biti eden prvih zakonov naše narodne

vlade, podzavljenje prog južne železnice: ki teče po našem teritoriju.

Rešitev vprašanja južne železnice bo eno najtežjih v našem prehodnem štadiju. Državne železnice avstrijske in ogrske so itak ob razglašeni naše samostojnosti naše ter imajo že v svojih obstoječih ravnateljstvih že ustvarjen upravni in obratne organe znotraj države. Naše širne proge južne železnice imajo pa nasprotno svoje ravnateljstvo zunaj našega bodočega teritorija in so last privatne družbe. Neglede na to, da se bo morala naša država pogajati z družbo glede podzavljenja, bo tudi obratovanje oteženo ker so razdeljene sedaj naše proge na 5 nadzorstev in bi bilo treba ustvariti za prehodno dobo začasno finančno in obratno vodstvo za vse naše proge.

Na to da bi se priključile na en mah že obstoječim ravnateljstvom državnih železnic ni misliti ker se obrat in uprava južne in državne železnice bistveno razlikujeta; to bi bilo šele stvar bodočih reform in unifikacija vseh jugoslovanskih železnic.

Pomisliti je treba, da teče velik del južne železnice paralelno bodoči nemško-jugoslovanski meji ter bo tudi v bodoče dobro služila obema sosedoma. Kako gospodarsko škodo bosta morala trpeti oba naroda radi desorganizacije južne železnice ob nastopu prehodne dobe, ako se že sedaj ne ustvari skupni upravni organ. Mislimo da tudi akcionarjem juž. žel. ne bi bilo vseeno če se bo moralo radi nepravilnosti sedanjega vodstva za dalj časa ustaviti obrat in bi bil stik nemškega teritorija z Jugoslavijo in morjem oviran.

Dolžnost gospoda Webra bi bila v sedanjem trenutku storiti vse predpriprave za ločitev oziroma ustanovitev obratnega in upravnega začasnega vodstva jugoslovanskih prog južne železnice, seveda v sporazumu z našim Narodnim svetom.

V zvezi s tem vprašanjem je usoda naših ljudi, ki so sedaj raztreseni po nemških progah južne železnice. Vsi ti ljudje bodo morali na vsak način priti domov, ker jih bo naš narod sam potreboval. Bodisi delavec, bodisi uradnik bosta raje v domovini opravljala isto službo pod mogoče boljšimi pogoji. Vse personalne izpremembe se dajo po malem lažje ukreniti kakor na en mah v velikem obsegu, zato je potreba nujna, da se omogoči našim ljudem že sedaj etapno povratek v domovino.

Naravno je, da se bodo z razglašanjem naše svobodne države morale izvršiti precejšnje osebnostne izpremembe pri vseh oblastnih zlasti na vodilnih mestih, kajti večina teh je zasedenih dandanes z Nemci. Narod bo dal besedo tistim svojim ljudem, katerim bo zaupal. Zgodilo se bo to tudi pri železnicih.

Čas je, da se odkrito načne ta vprašanja, kajti rešitev vseh teh takih vprašanj je v interesu Nemcev in naš in v interesu mirnega likvidacijskega procesa. Zato polagamo gospodu Webro, da začne temeljito in hitro študirati tudi on naše jugoslovansko vprašanje s stališča generalnega ravnatelja južne železnice, ki je za mirno in ugodno razrešitev odgovoren ter mu svetujemo, da naj izvrši vse predpriprave kakor smo jih gori označili upoštevajoč pri tem vse južne železničarje naše narodnosti, ki služujejo na nemških tleh — ter naš Narodni svet v svrhu pravočasne likvidacije južne železnice. Dizi.

Politične vesti.

Dr. Šusteršič o Wilsonovem odgovoru in sklepu Narodnega Vijeća. Dr. Šusteršič je danes javnosti sporočil, da je blagovolič zavzel napram Wilsonovemu odgovoru in Narodnemu Vijeću naslednje stališče: »Wilsonov odgovor pomenja, da predsednik Zedinjenih držav zahteva v najostrejši obliki, da se ugodni narodnim aspiracijam Čehoslovakov in Jugoslovancov. S tem Wilsonovim stališčem se popolnoma zлага sklep Narodnega Vijeća. Ta sklep ne obsega ničesar, čemurne bi mogli pritriliti vsak Jugoslovani in tedaj tudi vsak Slovenec. V današnji situaciji drugačen sklep niti mogoč ni. Narodno Vijeće se v svojem sklepu ne dotika dinastičnega vprašanja, oziroma državne oblike, temveč le poudarja, da hočejo Slovenci, Hrvaši in Srbi biti združeni v enotni, neodvisni suvereni državi, in sicer v svojih etnografskih mejah. To je natanko isto, kar jugoslovanski narod v istini želi. To je temelj, na katerem hoče narod zgraditi svoj bodoči državni dom. Dinastično vprašanje po sklepu Narodnega Vijeća ni še rešeno, temveč teče na posebnem tiru. Mi prav nič ne tajimo, da vidimo vitalen narodni interes v rešitvi tega vprašanja v sporazumu s habsburško-lorensko dinastijo. Mogoča je pa danes ta rešitev le potim direktnega dotičaja med narodom in vladarjem brez katerega koli posredovalca. — Mi, ki nismo nikdar prikrivali svojih dinastičnih čuvstev, ohranimo zvesto svojo dinastično zvestobo toliko časa, da nas iste odvečebodisidinkronealipa veljaven mednarodni akt. Če se poslednje zgodi, bomo našo zvestobo prenesli na novo državno oblast. V Narodnem Vijeću pa vidimo sedaj reprezentante pretežne večine jugoslovanskega naroda in hočemo to vpoštevati. Naša želja je, da se najde pot popolnega uresničenja vseh naših narodnih idealov po programu Narodnega Vijeća v sporazumu s habsburško-lorensko dinastijo. O tej točki hočemo še več pisati. — V Ljubljani, 21. oktobra 1918. — Dr. Ivan Šusteršič. — Iz Šusteršičevih izjav, ki postajajo zadnje čase bolj in bolj pogoste, je razvidno, da bi deželni glavar svojo izdajalsko dušo kar v enem tednu rad izpremenil v najbolj gorečo jugoslovansko. Sedaj priznava, že Narodno Vijeće in pravi, da je zahteva po združitvi avstro-ogrskih in jugoslovanskih pokrajin s Srbijo in Crno goro natanko ista, kar jugoslovanski narod v istini želi. Da, dr. Šusteršič izraža — menda na korist Jugoslavije — pripravljenost, odpovedati celo dinastično zvestobo. Svet se res preobrača na vseh koncih in krajih, a nam pa vstaja stud, ko vidimo sedaj, kako se bi radi največji lopovi približali našemu neomadeževanemu jugoslovanskemu praporju. Dr. Šu-

steršič se trudi zaman, kajti sodbi naroda ne uteče.

Interesantna tiskovna tožba dr. Šusteršiča v Švici. Dr. Šusteršič v Švici ni ostal docela nepoznan. Neki curški list je prinesel prav ostro karakterizacijo kranjskega deželnega glavarja in ga je med drugim imenoval tudi »k. k. Schieber« — kar po domače pač toliko pomeni, da je dr. Šusteršič priganjač avstrijske vlade. Dr. Šusteršič je tožil dotičnega urednika radi razžaljenja časti, toženec pa je nastopil — dokaz resnice.

Ljudsko štetje in Jugoslavija. Na podlagi ljudskega štetja iz leta 1910. so Nemci našli samo 2.032.000 Jugoslovancov v avstrijski polovici. Na ta način so jih na Koroškem in Štajerskem utajili ogromne tisoče, ker v teh deželah so številni komisarji svojevoljno fabricirali Nemce iz Slovencev. Dokaz temu so številke. Še leta 1890. so našli na Koroškem nad 100.000 Slovencev, a leta 1910. jih je bilo le še 82.212, čudna kuga jih je torej v dvajsetih letih pomorila kar 20.000. Štelo se je pa tudi tako, da n. pr. v kakem kraju leta 1910. so bili samo par Slovencev, leta 1910. so jih pa našli na stotine, štel jih je namreč drug komisar! Zaradi tega pa tudi za nas ni merodajno štetje po občevalnem, ampak m a t e r n e m jeziku. K Jugoslaviji spadajo torej vse občine, oziroma župnije, kjer imajo v cerkvi slovensko propoved, kakor na Koroškem, štelo se je pa tudi na Štajerskem, Mariboru, Celju in Ptuj. Temu sleparstvu se mora sedaj napraviti konec.

Celovec »ungeniugend«. Na pošti v Celovcu imajo neko nezrelo dekle, ki se upa še v teh časih prevračati svoje nemškonačionalne kozolce. Tako je zadnjič poslala nazaj pismo ljubljanske kreditne banke podružnici v Celovcu, ker ji je bila slovenska »Adresse ungeniugend«. Prepričana naj bo, da ne bo več dolgo v Celovcu in da bomo iztaknili vse ljudi njene baže.

Razglas češkega namestnika.

Praga, 19. oktobra. Namestnik grof Coudenhove je izdal tale razglas: Država je v presnavljanju. Neovirano in na podlagi narodove volje se naj izvrši ta razvoj ob potu, ki ga je pokazal vladar. V prehodnem času ostanje v veljavi sedanje državne uredbe in državna uprava. Nove države se bodo ustanovile mirnim potom in v kulturnih mejah. Kdor bi poskušal s silo posegati v razvoj dogodkov, stori zločinstvo proti svojemu narodu in njegovim bodočnosti. Ne bodo se preprečevale manifestacije in izjave politične narave v zakonitih mejah. Za vsako ceno pa se mora do zadnjega trenutka zadržati javni mir in varnost osebe in imovine. Z neizprosno strogostjo bodo ščitile državne oblasti mirne državljane ter kaznovale vse zločinske poskuse. Ni daleč dan, ko se sklene mir, ki bi se le zavlekel, če bi se poskušale nasilnosti.

Bivši poslanec Březnovsky umrl. Iz Prage poročajo, da je v svojem 75. letu umrl bivši državni in deželni poslanec Březnovsky.

Narodni Listy, ki so bili ustavljeni od maja t. l. izhajajo sedaj samo v eni izdaji in sicer samo kot večernik. Druge izdaje bodo pričele izhajati, če bodo imele »Narodni Listy« zadosti papirja. List poroča, da bi bil lahko izhajal jutraj, če bi bilo sprejelo uredništvo pogoje dunajske oblasti. Uredništvo je te pogoje odklonilo, ker priznava nad seboj kot edino instanco češki Narodni izbor.

Grof Huyn se ne vrne. Dunaj 22. oktobra. »Freundenblatt« primaša iz informiranih krogov vest, da se praški knezoški nemški grof Huyn ne vrne več na svoje mesto. Mudi se sedaj v liebu ter je bolan za špansko boleznijo.

Jagelonska univerza v Krakovu (njen akademski senat) je poslal Regentskemu svetu v Varšavo sledečo brzojavko: »Prastara univerza Jagelonska, ki je vedno gledala na veliko, enotno in svobodno Poljsko, izraža svojo najvišjo radost, da sta želja in težnja vsega naroda našli izraz v manifestu slavnega Regentskega sveta, ki razglašajo ujedinjenje in neodvisnost Poljske, in mu izjavlja za to naglobljeno čast in hvaležnost. Rektor Sienatycki.

Poljski škofje v Garlitzu so Regentskemu svetu v Varšavi spričo znane njegove izjave poslali sledečo brzojavko: »Iz globine hvaležnega srca zahvaljujemo Boga, ki nam daje celo nerazdeljeno Poljsko. Klanjamo se Regentskemu svetu, ker je v tem zgodovinskem hipu izjavil pred vsem svetom, po čemer narod hrepeni in po čemer nepobito teži. Smo tudi sigurni, da bo vsa javnost razumela dalekosežnost tega čina in se v Imenu Božjem solidarno zbrala ob zastavi, ki jo je dvignila slavná Regencija. — Nadškof rimskokatoliški Bilčevski v Levovu, armenski nadškof Teodorovič v Levovu, škof knez Sapieha v Krakovu, škof Pelčar, škof v Tarnovu Walega.

Pobegnili v Italijo. Z Visa poročajo: Pred dobrim mesecem so bili prišli na Vis bivši zunanemu ministrstvu dodeljeni podkonzul dr. Štepanek (Čeh), Rudolf Giunio in Valentin Zic. Ponoči 4. na 5. t. m. so v družbi treh vojakov in šestorice Višanov vzeli brod Ivana Kargotića in odpluli proti Italiji. Kargotiću so pustili pismo, v katerem mu obetajo, da bodo plačili brod po vojni.

Mirovni manifest italijanske socialistične zbornice frakcije. Chiasso, 19. oktobra. (Koresp. urad.) Socialistična zbornična frakcija je izdala dne 12. oktobra na delavstvo manifest, katerega objavo je vlada dovolila po konfiskaciji 24 vrst. Manifest pravi, da stojimo na predvečerju miru in opozarja na to, da bodo osebe in skupine, ki so z materialnimi interesi vezane na vojno, poskušile vse, da bi preprečile mi-

rovni sklep in onemogočile njegovo trajnost s pretiranimi nedosežnimi zahtevami. Delavstvo zahteva za vse enako postopanje in vzajemnost dolžnosti ter jamstvo, da se bo moglo priti do trajnega mira. Načela, katera je postavil Wilson, vsebujejo v svojih splošnih točkah temelje, ki se dajo najhitreje porabiti za končanje vojne. Raditvega treba vlade in stranke entente spraviti do tega, da ravnajo pri svojih pogajanjih odkritosrčno. Potek mirovnega dela je odvisen znatno od jasnega pogleda in energije delavstva, ki mora pod socialistično zastavo napeti vse moči svojih gospodarskih in političnih organizacij v svrhu, da odstrani ovire mirovnega dela in se postavi proti imperijalističnim in nasilnim stremljenjem.

Vesti iz primorskih dežel.

Na slovensko državno gimnazijo v Gorici se je vpisalo do 17. oktobra 150 dijakov. Za sedanje izredno težke razmere gotovo lepo število. Na nemško gimnazijo pa se je vpisalo 25 dijakov za vseh 8 razredov, od teh dijakov je 12 Goričanov, pa tudi tri niso vsi Nemci. Nemška gimnazija bi ne mogla obstati več niti v avstrijski Gorici, v jugoslovanski samo po sebi umevno ni prostora za njo.

Nemška fronta v Kanfanaru v Istri opuščen. Nemško šolo so bili vhitopili v Kanfanar. Z visoko zaslonbo so držali to svojo izpostavljenost pozicijo v Istri in dolgo časa niso prav nič mislili na umik. Ali bila je ura tudi za nje in nekega lepšega dne so izginila nemška šola in kopita. Kakor kanfanarsko tako bodo morali opustiti vse svoje pozicije v Primorju. Solza ne bo pretakal nihče za njimi.

Pod vlak je zašla v Rocolu pri Trstu neka gospa Mervičeva, ki stane v Trstu, ulica Molin a vento. Vlak ji je odtrgal glavo.

S primorskih pošt. Dne 1. novembra t. l. se zopet otvorila pošta urada v Girgaru in Mirnu za pisemsko pošto vseh službeno in zasebno rekomandacij, kakor tudi za promet z vrednostnimi listi ter za denarni (poštno - nakaznični in poštno-hranilnični promet). - Istega dne se razširi pri poštini uradi: Ajelo, Kampolongo, Kanak, Dornberg, Pertole, Romans, Šempas in Viško službeni delokrog na promet z zavetki. Najvišja teža zavetkov znaša 10 kg.

Seja izvrševalnega odbora IDS.

se vrši 27. oktobra 1918. v dvorani mestnega magistrata (I. nadstropje) v Ljubljani.

Začetek je ob 9. dopoldne, seja se nadaljuje ob 3. popoldne.

Dnevni red:

1. Nagovor načelnika.
2. Poročilo tajnika.
3. Poročilo blaginjskega.
4. Poročilo o splošnem narodnem položaju.
5. Poročilo o »Narodnem svetu«.
6. Poročila zunanjih odbornikov o organizaciji stranke.
7. Slučajnosti.

V Ljubljani, dne 10. oktobra 1918.

Dr. Ivan Tavčar, načelnik.

Dr. Pavel Pestotnik, tajnik.

Dnevne vesti.

Gosp. Fr. pl. Šuklje in inženieri. K temu predmetu smo dobili več dopisov, izmed katerih priobčujemo v naslednjem dva: V članku »V začetni deli« objavljeno »Slovenskem Narod« z dne 17. t. m. piše gospod dvorni svetnik pl. Šuklje med drugim: »Z vsa odločnostjo bi vstajal pri zahtevi, naj se jugoslovansko industrijo s praktično slovensko državno obrtno šolo v Ljubljani. Po mojem mnenju bodi ona zavod, kateri naj preskrbi razvijajočo slovensko industrijo s praktičnimi inženieri. Ker poznam g. dvornega svetnika osebno in ker mi je dobro znano, da ravnajo na zna visoko ceniti inženjersko vedo, mi gotovo ne bo zametil, ker čutim kot slovenski inženier dolžnost njegovim izvajanjem naodločno ugovarjati. Višja obrtna šola v Ljubljani bodi gotovo za jugoslovansko industrijo in koristno zavod. Ta šola pa mora ostati le to, kakor je namenjena in po svojem značaju le more biti, to je prvovrstno vzgojvališče za stavitelje, tehniške konšultacije, pomožne tehniške moči, stavbene voditelje itd. Obrtna šola pa ne more nikakor izsolati tehnikov, ki jih imenuje gospod dvorni svetnik »praktični inženieri«. Nočem se igrati z besedo ali celo z naslovom »inženier«. Vendar sem pa prepričan, da cela javnost razume pod imenom »inženier« strokovnjaka, ki zna in more na podlagi svoje višje tehniške izobrazbe samostojno projektirati in izvrševati dela, ki stoje na vrhuncu novodobne tehniške vede. Razlika med »inženierjem« in »praktičnim inženierjem« ne poznam. Poznam pa veliko razliko med inženierjem, to je tehnikom, ki je absolutno visoko tehnično šolo in absolutno nizkih tehničnih šol. Kakoršne so ravno nižje ali višje obrtne šole. Bodi vendar enkrat v tem oziru na jasno. Ne predstavljamo si »inženierja« kot moža, ki hodi okoli v visokih škornjih z ravnilom v roki in zna morebiti nivelirati, voditi zgradbe, risati ali celo izvrševati načrte za enostavnejša tehnična dela. Inženier stoji v praksi z veliko tehnično predizobrazbo in edino ta mu omogoči, da more izvrševati tudi najtežavnejše tehnične naloge, kakor to zahteva sedanja doba. Za tako delovanje pač ne more zadostovati izobrazba, ki jo nudijo obrtne šole. Kako pač bi bilo mogoče 14letnemu mladiku, ki po absolviranju nižje realke, gimnazije ali mešanske šole vstopi na leto obrtno šolo ocvetiti si tekem 4 let vse to, kar se absolutno višje reške nauči po pridnem študiju v Jugoslaviji bo treba pred vsem štetiti. Stedili pa ne samo s denarjem, ampak tudi z inteligenco, ki je bo gotovo zelo manjkalo. Postavili bo treba vsakega na mesto, ki njegovi izobrazbi in moči

najbolje odgovarja. Inženieri naj bodo torej opravičili inženjersko delo v pravem pomenu besede, absolutno obrtnih šol pa naj bodo dobri stavitelji, stavbni voditelji itd. Višja obrtna šola ne bodi in ne sme biti nadomestilo jugoslovanske visoke tehnične šole, o kateri potrebni sera krvavo prepričani. O tem naj bi izpregovorili svoje besede poklicni faktorji, zlasti pa »Društvo inženierjev v Ljubljani«. - Inž. Dr. Miroslav K. a. s. - Drugi dopis pravi: »V začetni deli« V. (»Slov. Narod«) 17. oktobra 1918). Gospod dvorni svetnik pl. Šuklje piše: »Po mojem mnenju bodi slovenska državna obrtna šola v Ljubljani zavod, kateri naj preskrbi razvijajočo se jugoslovansko industrijo s praktičnimi inženieri«. Po mojem mnenju je gospod dvorni svetnik pozabil na znamenito šolo na Vrhniki, ki naj bi dajala jugoslovanom tudi praktične doktorije prava in medicine ter filozofije. Če pomislimo, da nam bo podkovska šola dajala praktične živinozdravnike, Grmška šola praktične agrarne inženierje, babiška šola pa praktične doktorije vsega zdravilstva, potem ne bo Jugoslavija samo zaželjena, temveč tudi deveta dežela. - Ing. I. S.

S srebrnim zaslužnim križcem na traku hrabrostne kolajne je odlikovan poveljnik orož. postaje Sv. Andraž-Leskovec na Stajerskem c. kr. orož. stražmoister Martin Korošec.

Na naše uradništvo. Uradnik nam piše: Pozivlja se vse slovensko uradništvo, da se tudi ono - upoštevajoč resnost položaja prične organizirati. Izstopajmo iz raznih nemških vereinov in snujmo svoje jugoslovansko občno uradniško društvo - tudi sluge! - ki bo ob vstajenju »Jugoslavije« že toliko močno, da bode lahko naši domovini, ko nas bo klicala, že koristilo ne samo z nasveti ampak tudi z dejanji. Zdi se mi silno potrebno, da se v zadnjem trenutku še zbudimo ter postavimo na lastne noge. Narodni svet nam bode gotovo šel pri tem delu na roke. V vseh večjih mestih na se osnujejo podobori, ki bodo stvar v roke vzeli. Zastopani bi naj bili vsi uradniki. Kaj delajo n. pr. poštni uradniki? Se li ne morete zbuditi k delu za svoj blagor? Organizirajte se! Vzdržite se ob pravem času, da se vam ne bo godilo, kakor onim nevestam, ki so šle ženinu nasproti - a brez olja v svetilnikih!

Altruizem na noge. Iz občinstva nam pišejo: Z zanimanjem smo čitali spis pod gornjim naslovom v Vašem cenjenem listu. Vsebinsko spisa mora vsak pošten in iskren Jugoslovanc kar najzvišneje odobravati, kajti za nič več in nič manj ne gre, kakor za rešitev tisočev dragih rojakov pred počasnim pogibom vsled lakote. To vemo, da le z gotovim denarjem danesdanji nič ne opravimo; če hočemo uspešno pomagati, moramo organizirati prostovoljno oddajo vsakovrstnega živeža. Organizacija mora na eni strani dati popolno jamstvo, da pride nabrani živež res v najpotrebnejše roke, na drugi strani pa mora seveda brez presledka skrbeti, da viri prostovoljne darežljivosti ne usahnejo. Predstavljamo si organizacijo čisto tako, kakor je namignil Vaš zadnji spis. Osnovati je po glavnih jugoslovanskih mestih po eno večjepotestno pisarno, ki bi bila tesno zvezana s skrbno upravljenim skladiščem za živež. Pisarna ima stoniti v stik ne le s trgovstvom, kmetiistvom in pridobitni mi zadrugami, temveč sploh z vsemi Jugoslovanci, ki morejo oddati kaj živeža, z vsemi osebam, ki so takorekoč »Beati possidentes«. Razpošiljati je na te naslove navadne tiskovine z odgovorom, kjer se ljudem kratko pojasni bistvo in pomen akcije ter se jih vpraša, če se je hočejo ali morejo udeležiti s skromnim darilom. V tem slučaju ni drugega treba, kakor da dotičnik podpiše in odošlje priloženo dopisnico, s katero pooblašča pisarno, da pošlje k njemu po živila, ki jih je za to akcijo določil. Čehi so določili, da darujejo toliko, kolikor znaša deset odstotkov od državnih davkov. Pri nas se tako strumne organizacije morda ni nadejati, vendar pa je gotovo, da pride ravno vsled prostovoljnosti, darovanja tudi pri nas do izjemnih uspehov prepotrebne pomočne akcije. Pisarna bo morala voditi obširen register z imeni rdbin tistih rojakov, ki jim je ta pomoč nujno potrebna in namenjena. Tukaj mora biti seveda že vnaprej vsaka zloraba izključena. Zajamčeno mora biti po skrbno zasnovani informacijski službi, da se ne bo nahajal niti eden vpisan v register, ki si kolikor toliko lahko še brez te pomoči pomore, kajti le potem smemo pričakovati, da se bo pisarni darovalo živih vselega srca in v obliki meri. Vsekarer čaka mnogo podrobnejša posla izkušene moči vrliga našega žentiva, ki mu moraja že obstoječe aprovizacijske družbe in ustanove gledati vseh potrebnih podatkov iti v prvi vrsti na roko. Pričakujemo delanja!

Narodna galerija v Ljubljani. Danes zvečer ob šestih odborova seja na mestnem magistratu v sobi ravnatelja dr. Zarnika.

Čuden avanzma na ljubljanski policiji. Čujemo, da so zadnje dni avanzirali trije nemški stražniki ljubljanske policije za nadzornike, akoravno so vsi trije neizprani in je cela vrsta slovenskih stražnikov, ki so boljše kvalificirani. Ali si hočejo policijski oblastniki pripraviti za odhod iz Jugoslavije čim boljše šarže?

Kdo ve kaj? Kdo izmed domov se vračajočih vojni vjetnikov iz Rusije bi vedel kaj povedati o mojem sinu Francetu Glazariu iz Slavine, okraj Postojna, ki je služil pri 97. pešpolku pri sanitetnem oddelku in je pisal zadnjo karto iz bolnice 29. avgusta 1917. Kosteženska ličevnica v Kisevnu, naj blagovoli rporočiti Jakobu Glazariu. Slavina št. 17, pošta Prestranek.

Med tržnimi cenami za mesec oktober so posebno karakteristične postavke: Korenje kilogram 70 vin, rdeča pesa 76 v, navadna pesa 66 v, repa 66 v, peševski kolera 40 v, krompir pa 36 v! Ni čudno, da producent vozi v mesto le korenje in repo, s krompirjem pa krmi živino in prašiče. Posestniki z dežele se naravnost norčujejo, češ, preje ni dobila za korenje in krompir cela vas toliko, kakor sedaj en sam za korenje. In res je! Grah, leča in fišol so brez ceni! Za surovo

maslo je določena cena 18 K 40 v, navadno maslo pa po 20 K kg. Nesvrtva mast je 8 K 40 v, sevrtva svinjska mast pa 9 K 40 v! Slanina je od 8 K 64 v, 9 K 80 v kg! Omeniti so še drva. Mehka 24 K m³, trda (vejevje) 21, trda, klana pa 30 K m³. Ali se dobi blago po teh cenah pri aprovizacijah ali kje drugje? Še to bi naj povedali. Če na gospodje vedo, da nikjer, čemu tritati čas in črnilo! Ubogi papir! Ker imajo gospodje birokrati korenje za boljše od krompirja in so mu zato višje nastavili cene, naj ti jedo korenje in repo, drugim zemljanom pa naj prepuste slabši t. i. krompir! Ali ne?

Ubogi invalid, ki v vojni poploma pobabljen že tri leta leži v posteli, prosi dobre ljudi za čtivo. Za zabavne knjige, zlasti take s podobami bi bil od srca hvaležen. Naslov, Anton Stele, Kosiše št. 18, pošta Kamnik.

Društvo za varstvo vajencev »Vajeniškemu domu« v Ljubljani so darovali: župni urad Lucine 25 K; S. Zupan, duhovni svetnik, 20 K; I. Zorč, kaplan, 20 K; Fr. Lovšin, kaplan, 20 K; Feliks Gregorec, kaplan, 10 K; P. Simenc, vrtnar, 10 K. Bog povrni!

Umri je danes jutraj Fran Kuko-vica, trgovski poslovodja mestne aprovizacije, komaj 33 let star. Kruta španska bolezen je končala življenje mlademu, zavednemu narodnjaku, ki mu žalibog ni bilo usojeno, da doživi svobodno Jugoslavijo, katere si je tako želel. Blag mu spomin!

Umri je v Stolnem Belem gradu na Ogrskem gosp. Josip Zvoček, kor-poral 97. pešpolka, star 26 let. - V Ljubljani je umrla gđ. Marijanca Kreuz-berger, c. kr. poštna uradnica, stara 22 let.

Današnji jutranji brzovlak z Dunaja pride šele popoldne, lina 9 ur zamude.

Ciril - Metodova družnica na Viču. Poročajo nam: Po lepo uspelem obnem zboru meseca avgusta smo pridno nabirali nove člane. Naše vrle odbornice gđ. Eriavce Marija, Novak Albina in Novak Anica ter prostovoljne nabiralke g. Sluga Fr. in Gašperin Fr. in gospodine Aleš Tina, Eriavce Pavla, Oblak Franciška, Oblak Marija in Osredkar Francka so ji priborile za našo družnico velikih zaslug. Pridobile so nam 400 novih članov! Podružnica šteje sedaj 512 članov s skupnim letošnjim doneskom 1416 K 43 v. Stari člani so po večini plačali članarino za 4 leta nazaj. - Vsa čast zavednim Vičanom, da so se v tako lepem številu odzvali našemu vabilu in iskrena hvala vsem nabiralkam za veliko požrtvovalnost in trud!

Umri je na Rakeku rodbini Domicelj sinček Maks v 9. letu starosti.

Kje je naš sladkor? Iz Novega mesta se nam poroča: Med nam razsaja bolezen čim dalje huje. Masti ni, že dolgo časa pa tudi ni sladkorja, ki je zadnje sredstvo, da še vzdržimo pred popolno oslabeitjo. Koliko nas je navezanih jutraj in zvečer na samo črno črbo iz korenja in želoda in še to naj uživamo brez vsakega sladkorja? In naši otroci in neštevilni bolniki? Kaj bo z njimi? Naj jih pustimo polagoma poginiti, ali naj jih pomučemo v reko Krko, da ne bomo gledali še dalje teža trpljenja? Mi dobro vemo, da je bilo sladkorja dovolj! Naj se nas ne prisi, da javno povemo vire, kje se naš sladkor skriva.

Novomeška elektrika še vedno razburja duhove. Iz Novega mesta nam tožijo: Podjetništvo se vse premalo ozira na resnično potrebo obrti in trgovine, kar je tem bolj občutno tudi za občinstvo, ker se petrolei težko dobi in če se že dobi, je skoro na polovico namešan z vodo ali sploh s snovmi, ki dajo razsvetljavo, koli se navadno pravi »briljavka«. Nasprotno pa se je elektrika že vpeljala po poslopih in na krajih, kjer bi prav lahko še nekoliko počakali. Ravno ta elektrika naprava - stara menda že 10 ali še več let - naj nam služi v resno svarilo, da mora naša mlada industrija na čisto drugi, strokovnjski podlagi se pripraviti za našo novo Jugoslavijo. Nič več ne sme biti uvaževan glavni in prvi namen spekulacija kapitalizma, marveč: vseobče ljudske koristi! Radi verujemo, da je za sedanje podjetje v resnici težko temeljito popraviti svoj čas zavozeno podjetje, ali malo več obzira na splošno najnujnejšo potrebo bi bilo ravno v teh razmerah priporočljive, kot spekulacija in protekcija.

Prašičja kuga na Dolenjskem. Z Dolenjskega nam pišejo: Da je mera trpljenja polna, je zašla uničevalna bolezen tudi med dolenjsko prašičerejo. Po več krajih prašiči cepajo, kakor muhe, jutraj se zdrav v hlevu, zvečer se crknjen pod zemljo. Ponajveč žrtev zahteva rdeča. Nevarnost je tam večja, ker največ slučajev nesreče ostane oblastim prikritih in se na ta način kuga še izdatneje razširja. V nevarnosti pa je človeško zdravje, ker se v mnogih slučajih meso takih prašičev brez vsake kontrole vporablja za človeško hrano. (Baje je meso na rdečici zbolelih prašičev brez nevarnosti vžitno; če se bolezen že ni predaleč razpasla; toda to določiti, je stvar izvedenosti, zlasti ker v dogli slučajih ljudje prave bolezni ne poznajo). Škoda vsled te kuge je neprecenljiva. Če se vpoštevata, da stane zdaj že mali prašiček s 50 kg 1500 do 2000 K torej za revnejše družine že celo premoženje in dostikrat zadnji up malih kmetarjev. Pa tudi cela dežela bo to kugo občutila, kajti Dolenjska je znana zalazateljica svinj za celo deželo.

Solski skandal na Stajerskem. Pod tem naslovom smo priobčili dne 10. oktobra poročilo iz Vojnika glede imenovanja nadučitelja Mahorčiča št. Vida pri Planini na slovensko štirirazrednico v Vojniki, ki je poudarjalo, da je to imenovanje pravi skandal. Ker je nemška vojniška šola po-kvarila še premalo slovenske dece, so po-klicali na tamkajšnjo slovensko šolo nemš-kutarskega učitelja Mahorčiča. Ta se je oglasil v soboto proti trditvam v onem dopis, naglašajoč, da so neresnične. Na to nam naznanja naš poročevalec, da je njegov dopis docela resničen in je Mahorčič znan nemškutar. Ako bi postal danes rad zopet Slovenec, je vprašanje, ali je moralno, da smatramo neznačajne, ki se je prodajal, če za vrednega, da bi vodil slovensko šolo? Imenovanje Mahorčiča je torej solski skandal, zato pričakujemo, da slovenski okrajni solski svet celjski in poslanci nemudoma prav energično nastopijo proti temu skandalu in ga odpravijo. Pona-vljamo, da so informacije našega dopis-nika zanesljive in da jih ne ovirje noben

dementi prizadetega novega nadučitelja Mahorčiča.

Kino Ideal. Spored za danes, torek, dne 22. oktobra. Predvaja se senzacionalna novost »Zidovske dekle«, veleznanimi igrokaz, ki ga je uprizoril Mihael Kertesz. V glavnih vlogah Julij Gall, Gizela Bathory, Ika Lenkefi, Evgen Ballassa in Ludvik Klemens. »Avstrijska rivijera« nam pokazuje najlepše točke ob naši ladjanski obali; kot dodatek se najnovejša vojna poročila. Ta izborni spored se predvaja samo do četrka, dne 24. oktobra ter je mladini nepri-meren. - Kino Ideal.

Izgubila se je listnica z manjšo vsoto denarja in listinami od Selenburgove ulice do kolodvora. Najdite! lahko obdrži denar, listine pa naj blagovoli izročiti na upravništvu »Slov. Naroda«. 5837

Izgubila se je v torek popoldne na glav-nem kolodvoru denarnica z 22 K, tobačna karta, dva zlata uhana, 1 prstan in 1 ključ. Pošten najdite! nam vrne to proti nagradi imetniku tobačne karte. 5830

Narodno gledališče.

Iz gledališke pisarne. Kakor smo ja-vili, se vprizori danes zvečer Nušičeva komedija »S vete« za abonement »C«. - V sredo dne 23. t. m. bo prvič po mnogih letih novo vprizorjena »Charlejeva teta«. V vlogi Lorda Francourta Babberleya nastopi g. Josip D. a. n. e. š, barona Colonnella igra g. Valo Bratina, Spitigke g. Josip Povhe. Vsled obolnosti gos-poda Pečka je prevzel g. Hinko Nučič vloga Jacka Chesneya, da omogoči pred-stavo. Prikrat nastopi v letošnji sezoni g. Rado Železnik v vlogi Charleya Wykehama. Charlejeva teta donna Lucia d'Alvadoroz bo gospa Berta Bukšekova, Ela Delahey gđca. Mila Šaričeva, ne-čakinja Ana gđca. Vera Danilova, Kitty Verdun gđc. Garvasova, sluga Brasseta g. Gustav Strniša in Mary, sobarico, gđc. Marija Rakarjeva. »Charlejeva te-ta« se predvaja izven abonementa. - V četrtek dne 24. t. m. zvečer se ponovi za abonement »A« »Charlejeva teta«.

Prosveta.

Slovensko gledališče v Trstu. V soboto, dne 19. oktobra so ponovili dvode-janko Marije »Kmetove« »Mat«. »Edinost« poroča, da je sledilo občinstvo ob priliki premiere igri z veliko pozornostjo, kon-cem dejanj pa je izražalo z živahnim ploskanjem svoje zadovoljstvo tako, da so se morali nastopajoči ponovno zahvaljevati na odprtem odru občinstvu za priznanje. Koncem drugega dejanja je občinstvo klicalo tudi pisateljico, ki je prisostvovala predstavi. Žeteli bi bilo, da bi videli to efektivno, moderno delo tudi na odru našega Narodnega gledališča v Ljubljani.

O »organizaciji dela slovenske vzajemnosti« je priobčil listek »Moravsko-slezski Denik« v Moravski Ostravi ter kaže, Cehom, po kaki poti bi Čehi mogli uresničiti vero v česko silo, ki jo goje Ju-goslovanci. »Najvažnejši pogoj je znanje jezika«. Najprej naj bi Čeh si omislil Vy-mazalovo knjigo »Hitro in lahko«, potem Legovo ali Pečnikovo slovnico, in Prvo berilo, potem naj bi čital novine in knjige, n. pr. lahke Cankarjeve Vijelet, Murmkove knjige; za živi jezik je jako dobra Pugli-va knjiga »Zakonce«, potem pride k »Ljublj. Zvonu« in k Breznikovim slovnici ter Grafenauerjevi Zgodovini. Končno poroča o tem, kaj so med Slovenci za česko - slo-vensko, skupnost storili dr. Lah, dr. Flešič, Govekar, ter naglašja, da bi po vzoru nek-danega »Slov. Přeblada« moral nastati nek-ak »Česko - jugoslovanski pregled«.

Socialistična akademija. Tako aka-demijo hoče ustanoviti sovjetska vlada v Moskvi. Imela bi dva oddelka: znanstveno-akademski in izobraževalni. Britska akademija ved ustanovi v Jeruzalemu arheološko šolo za vzgo-jičev dobrih arheologov. Namenjena je zlasti študiju starožidovskih, kanaan-skih, grško-rimskih, bizantinskih, arab-skih in srednjeveških starin. Slični in-stitut hoče ustanoviti v Mezopotamiji.

Linska univerza. Na tej univer-zi so ustanovili institut za islam in vzhodno-evropsko zgodovino. V zvezi s tem institutom so ustanovili tri nove profesore: 1. za splošno islamistiko, 2. za vzhodno evropsko zgodovino, predvsem rusko in poljsko; 3. za bal-kansko gospodarstvo in politiko.

Dunajska »Uranla«, velika ljudsko-izobraževalna institucija na Dunaju je pri-redila v letu 1916/17 1560 predavanj, med njimi 622 kurzov, 244 predavanj za učence, 33 literarno - godbenih prireditvev in 16 kon-certov. Udeležencev je bilo 382.693. Urania ima tudi svojo zvezdarno, ki jo je obiskalo 4194 oseb. Letošnjo jesen hočejo vnesti tudi praktične kurze.

Študijski zavod za slepe študente. Tak zavod imajo v Mariboru v Nemčiji. Obstaja eno leto. Knjižnica šteje 1100 zvez-kov v pisavi za slepe. Pripravljajo izdalo 300 nadaljnjih zvezkov. Knjige so pisane v nemščini, francosčini, angleščini, latinsčini in grščini. Tudi hebrejske knjige imajo. Se-stavili so za te knjige posebne znake na-tem zavodu.

Aprovizacija.

Meso na zelene izkaznice B. Stranke z zelenimi izkaznicami B pre-mijejo goveje meso v sredo dne 23. t. m. in v četrtek dne 24. t. m. v cerkvi sv. Jožefa. Določen je tale red: V sredo dne 23. t. m. popoldne od 1. do pol 2. št. 1 do 200, od pol 2. do 2. št. 201 do 400, od 2. do pol 3. št. 401 do 600, od pol 3. do 3. št. 601 do 800, od 3. do pol 4. št. 801 do 1000, od pol 4. do 4. št. 1001 do 1200, od 4. do pol 5. št. 1201 do 1400, od pol 5. do 5. št. 1401 do 1600. V četrtek, dne 24. t. m. dopoldne od 8. do pol 9. št. 1601 do 1800, od pol 9. do 9. št. 1801 do 2000, od 9. do pol 10. št. 2001 do 2200, od pol 10. do 10. št. 2201 do 2400, od 10. do pol 11. št. 2401 do konca.

Inozemsko meso. Mestna aprovi-zacija ljubljanska bo oddajala inozem-sko meso v sredo dne 23. t. m. od pol 7. do pol 9. ure jutraj in v cerkvi sv. Jožefa. VI. okrajja prejmejo krompir v sredo dne 23. t. m. in v četrtek dne 24. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Dolo-

čen je tale red: V sredo dne 23. t. m. po-poldne od pol 2. do pol 3. št. 1 do 110, od pol 3. do pol 4. št. 111 do 220, od pol 4. do pol 5. št. 221 do 330, od pol 5. do 5. št. 331 do 385. V četrtek dne 24. t. m. dopoldne od 8. do 9. št. 386 do 490, od 9. do 10. št. 491 do 600, od 10. do 11. št. 601 do 710, popoldne od pol 2. do pol 3. št. 711 do 820, od pol 3. do pol 4. št. 821 do 930, od pol 4. do pol 5. št. 931 do 1040, od pol 5. do 5. št. 1041 do kon-ca. Stranka dobi za vsako osebo 10 kg krompirja, kilogram stane 34 vinarjev.

Kislo zelje na zelene izkaznice A. Stranke z zelenimi izkaznicami A pre-mijejo kislo zelje v sredo dne 23. t. m. pri Jakopiču na Mirju. Določen je tale red: dopoldne od 8. do 9. št. 1 do 70, od 9. do 10. št. 71 do 140, od 10. do 11. št. 141 do 210, popoldne od pol 2. do pol 3. št. 211 do 280, od pol 3. do pol 4. št. 281 do 350, od pol 4. do pol 5. št. 351 do 420, od pol 5. do pol 6. št. 421 do konca. - Stranka dobi za vsako osebo 2 kg ze-lja, kilogram stane 80 v.

Razne stvari.

Ogrski volilni zakon daje samo 6 odstot. prebivalstva Ogrske volilno pravico. V Budimpešti je umrlo za špansko boleznijo od 1. do 19. oktobra 14.796 oseb.

Palaca proletarske kulture v Mos-ki. Na tej instituciji uvede sovjetska vla-da fakulteto za socialne vede, ki se bo ime-novala: »Fakulta Marx«.

Italijanske gosli so bile ukradene ciganskemu primasu, Antonu Kočiči. Gosli so bile izdelane leta 1773. in so vredne 42.000 kron.

Institut za vnanjo politiko. V Stras-burgu na Nemškem hočejo na tamošnji uni-verzi ustanoviti tak institut. Tamošnja ob-čina je že določila v to svrhu 15.000 mark.

Tajno tiskarno v Lublinu, v kateri so izdelovali bankovce po 50 in 100 kron, so našli te dni policijski organi. Krivce so prijeli in zaplenili bankovce, katerih je bilo 16 kilogramov teže.

Nad tisoč bosh otrok v Zagrebu. Dobrodelnemu društvu »Dobrotvor« se je prijavilo iz zagrebških ljudskih šol nad 1000 otrok, ki nimajo čevljev in so tako revni, da si jih tudi ne morejo kupiti. Manjka jim tudi zimске oblake.

Dunajski publicisti Kraus in izdaja-telj znanega lista »Die Fackel« je napisal nekoč temo vojne v »Fackel« te - je stav-ke: »Centralne države se bodo nazmagale do smrti« ali drugje: »Centralne države so nrtirale zopet eno zmago, ententa pa je zopet doživela en poraz«.

Strasna železniška nesreča pri Ka-pfenbergu. Včeraj se je zgodila pri Kapfen-bergu na Gornjem Stajerskem strašna že-lezniška nesreča. Brzovlak z Dunaja, ki od-haja z Dunaja ob 8. in 30 minut zvečer, je zadel v bližini te postaje v tovrni vlak. Več vagonov obeh vlakov je bilo razbitih, mnogo potnikov ubitih in ranjenih. V istem trenutku pa je zavozil vojaški dopustniški vlak v razvaline obeh vlakov, vsled česar se je več vagonov vnelo. V ognju so se ponesrečili tudi ravnatelji strojnega oddelka Južne železnice inženir Grundner z ženo in služabnikom. Mrtvih je 30 oseb, težko ran-jenih 50 oseb.

Gospodarstvo.

Deželno mesto za vnovčevanje živine v Ljubljani poljsunaje na razne prošnje in pritožbe glade izplačevanja vojne doklade, t. i. K I - za vsak kilo-gram žive teže oddane živine, da pla-čujemo vojno doklado le tistim posest-nikom, ki so oddali živino bodisi za el-vilno, bodisi za vojaško dobavo prasto-volino, t. i. na prvi poziv zaupnika. Pod nobenim pogojem pa »Deželno mesto« ne more izplačati vojne doklade onem posestniku, ki bi se ne odzval na prvi poziv zaupnika. Vsak posestnik mora tedaj svojo živino, ki mu jo je določil zaupnik za dobavo, brezpogojno gnati določene dne na dobavno mesto, če jo tudi potrebuje. S tem, da prižene posestnik od zaupnika določeno žival na dobavno mesto, še ni rečeno, da se mu bo žival tudi resnično odvzela. Pre-vzemna komisija namreč ima pravico, da sme na dobavo prignano živino opro-ščati od dajatve, ako posestnik dokaže, da bi bil gospodarsko in gmotno zelo prizadet, ako se mu živina odvzame. Kdor se tedaj ne odzove zaupniku na prvi poziv, mu nikaka prošnja več ne pomaga, da bi se mu naknadno izpla-čala vojna doklada. Vojno doklado nam-reč ni smatrati kot plačilo, temveč v smislu odredbe poljedelskega, finanč-nega in vojnega ministrstva samo kot nagrado onim Zposostnikom, ki živino priženejo prostovoljno, t. i. na prvi po-ziv zaupnika.

Borze. Z ozirom na notranjepolitični in zunanjepolitični položaj

— Nakup žita na Kranjskem. Žitni za-
rod je prevzel sledeče množine krušnega
žita (pšenice, rži in ječmena) letošnje le-
tine:

V okrajnem glavarstvu	od 13. — 20. oktobra v q	skupaj do 20 oktobra v q	skupno v od- stotkih od predpisane kontingenta
Črnomelj	—	896	75
Kamnik	12	1591	72
Kočevje	51	301	43
Kranj	303	2393	73
Krško	28	954	26
Litija	35	1572	92
Ljubljana	16	1360	68
Logatec	—	—	—
Novo mesto	271	1667	42
Postojna	21	109	36
Radovljica	27	155	26
Skupaj	764	10.998	55

Izmed žitrodnih okrajev sta do sedaj v
oddaji žita najbolj zaostala krški in novo-
meški, dasiravno nazivljejo Dolenjsko žit-
nico kranjske dežele. Žito, ki ga oddajo
kranjski kmetovalci ljubljanski podružnici
žitnega zavoda, se porabi izključno za pre-
hrano prebivalstva kranjske dežele. Kranj-
ska potrebuje namreč — če vzamemo za
podlago sedanjno vojno kvoto — za prehra-
no svojih nespreskrbljenec na leto približ-
no 2500 vagonov krušnega žita. Do sedaj
je dohajalo to žito večinoma iz Romunije,
ogrskih in čeških dežel. Vsled nastalih
razmer pa se je bati, a bodo ti dovozi iz-
ostali in da ostane Kranjska glede preskrbe
s krušnim žitom navezana sama nase.

Darila.

Za slovensko šolo v Mariboru so da-
rovali: inž. Fran Pahernik, veleposestnik v
Vuhredu, 1000 kron; Juro Zidanšek v Mariboru
10 K; nadporočnik Franc Luknar na-
bral v veseli družbi v vinarni Kletarske za-
druge v Ormožu, 70 K; upravnitvo »Slov.
Naroda« 500 K; dr. Urban Lemež, odvetnik
v Slov. Bistrici, 20 K; Franc Korošec, trgovec
v Gornji Radgoni, 1100 K; Benedikt Po-
niž v Rihemberku 20 K; Marija Pahernik,

veleposestnica v Vuhredu, 1000 K; Franc
Ziher, nadučitelj v St. Jurju ob juž. želez-
nici za povodom občnega zbora Ljudske
knjižnice izdražbano veriverico, 120 K; Zina
Kamenšek v Dobrni pri Celju 30 K; Josip
in Anka Mešiček, nadučitelj in učiteljica v
Sevnici, 100 K; nadučitelj Zunkovič v Mariboru
100 K; gđ. Olga in Vera Bračič v Mariboru
Mariboru, prebitek igre v St. Vidu pri Pla-
nini 250 K; zbirka gospe Slobodnik v Mariboru
239 K 76 vin.; zbirka dijaka Karla Kralja
v St. Petru pod Sv. gorami 201 K 24 v;
županstvo v Litiji, dar Ane Jug iz Litije,
50 K; dr. Karba, lekarnar v Kamniku, 50 K;
Robert Senica, nadučitelj v St. Petru v Sav.
dolini, nabral v veseli družbi 50 K; upravnitvo
»Slov. Naroda« 94 K. — Prispevke
je pošiljati na naslov moške podružnice
družbe sv. Cirila in Metoda v Mariboru
(blagajnik Franc Pišek, Narodni dom). —
Solski odsek.

Za slovensko šolo v Mariboru so da-
rovali: Upravnitvo »Slovenca« kot dar
vojakov: Cerkovnik, Vukčič, Medved,
Strnad 29 K; Ksaver Meško, župnik pri Ma-
riji na Zili, 10 K; Davorin Tancar, gostilna,
Jesenice, 58 K 52 vin.; Avg. Žužek in Anka
Eržen, Skofja Loka, 300 K; Antonija Fabi-
jan, učiteljica pri Sv. Benediktu v Slov.
goricah, nabrala 295 K; Anton Sekolec v
Mariboru 60 K, Tarok v Narodnem domu
40 K; Josip Puh, železniški sprevodnik v
Mariboru, 10 K; J. Tovornik, kaplan v
Slinivci pri Mariboru, 25 K 80 vin.; Josip
Hanzel na bojišču 55 K; župnijski urad pri
Veliki Nedelji, nabralo na gostiji Jožefa
Hole in Marije Šlager v Sodencih 35 K
10 vin.; Anton L. Rantaša, kurat v rezervni
bolnišnici, Usora, 50 K; Janko Baznik,
c. kr. vojni kurat v Gradcu, dar slovenskih
kuratov, 120 kron; dr. J. Kržišnik, dekan
v Trnovem, 50 kron; Matija Lunder v
Slov. gradu, 10 K; dr. Anton in Ivanka
Žizek v Ormožu 100 K; Anton Sparl, ka-
plan v St. Jurju ob južni železnici, prispe-
vek tamošnjega Katoliškega bračnega dru-
štva, 50 K; Alojzij Glaser, posestnik v Ru-
šah, 100 K; Janko Gačnik, c. kr. poročnik
pri 27. črnovojniškem polku, 100 K; Ciril
in Metodova podružnica za Breg in okolico
v Celju 200 K; upravnitvo »Slovenskega

Naroda« 100 K; Celjsko pevsko društvo v
Celju 150 K; zbirka učitelja Rudolfa Men-
cin ter gospodičen Anice Lorberjeve in Mi-
mike Ornikove v St. Petru pri Mariboru in
sicer so prispevali: župnik Matej Štraki
184 K (vnovčeno vojno posojilo), župan
Josip Lorber 100 K, Janez Zajc 50 K, Rudolf
Mencin 50 K, Mihael Kovačič 50 K, Franc
Vračko 50 K, Jožef Ornik 40 K, Franc Ver-
heč 30 K, Anton Fluher 30 K, Matija Knup-
leš 30 K, Anton Železnik ml. 30 K, Terezija
Vračko 25 K, Marija Ferlinc 24 K, Lenika
Tomazič 22 K, Alojzij Črno 22 K, Anton
Fras 20 K, Jožefa Cvilk 20 K, Franc Mak
20 K, Jakob Purgaj 20 K, Janez Šlik 20 K,
Franc Bregant 20 K, Jožefa Sande 15 K,
33 darovalcev v manjših zneskih skupaj
226 K; poročnik Ivan Orebenšek v Sabacu
20 K; Leopold Petrovar, posestnik v Ivanj-
kovicah, 100 K; Ivo Rožič v Dednju vasi pri
Brežicah 100 K; Jožef Krošl, kaplan v Ce-
lju, dar dijaške kongregacije, 80 K; Franc
Fevž pri soški armadi, nabral med Sloven-
ci, Hrvati, Čehi in Poljaki, 163 K 35 vin.;
upravnitvo »Slovenskega Naroda« 20 K;
Jakob Zadavec, lastnik paromlina v Sredi-
šču, ostanek ustanovine, 200 K; Mimika
Šporer v St. Jurju ob južni železnici, daro-
vali svatje na gostiji Mimike Vrečko s
Sporejem v Bezovju pri St. Jurju, 70 K;
nabrano na gostiji Visočnik — Kokol v Ho-
čah, 30 K; Josip Smolej v Bremezu 5 K;
Fr. Sal. Gomilšek, župnik v St. Petru na
Medvedovem selu, 10 K. — Prispevke je
pošiljati na naslov moške podružnice dru-
žbe sv. Cirila in Metoda v Mariboru (blagaj-
nik Franc Pišek, Narodni dom). — Solski
odsek.

Upravnitvu našega lista so poslali:
za »Narodni svet« Stanko Brinšek iz
Feldbacha pri Gradcu 50 K, Marija Werli
iz Cerknice pri Rakeku 100 K, Joško Svet-
lin, nabral v družbi Slovencev in Čehov v
gostilni »Markež« na Savi 84 K 14 vin., go-
spodarska zadruža za sodni okraj Podgrad
v Podgradu 178 K 25 v, nabralo na obč-
nem zboru dne 13. oktobra letos, Franc Po-
gačnik, trgovec 100 K, mesto venca na kr-
sto umrlega družabnika in prijatelja Franc
Slivarja, Ivo Petročnik, podč., nabral v ka-

varni »Rosseger« v Gradcu 60 K, občinski
svetnik Simon Praprotnik 50 K, Rafael Tha-
ler, nabral v veseli družbi v Skofji Loki 50
kron in Alojzij Glavnik, tu, 10 K. Skupaj
682 K 39 v.

Za »oslepele slovenske vojake« »Za-
gorjanovci« iz Cerknice 400 K in ob pogre-
bu g. Apolonije Terntnik, hčerke poduradni-
ka juž. železn., zbrali njegovi službeni to-
variši pri omizju v gostilni pri »Nacetu«
34 K. Skupaj 434 kron.

Za »oslepele slovenske vojake v Odi-
henhelmu v Gradcu« rodoljubi iz Mokrono-
ga in okolice 1000 K in podčastniki tukajš-
njega c. kr. domobranskega dopolnilnega
okrajnega poveljstva 90 K, mesto venca
prezgodaj umrlih prijateljev: Franjo Češ-
novarja, gnacija Brgleza in Ivana Tav-
čarja. Skupaj 1090 kron.

Za »slovensko šolo v Mariboru« žu-
panstvo v Gornjem gradu 53 kron, darovali
obč. odborniki mesto venca na krsto tova-
riša dr. Maksa Konečnika.

Za »Slovensko Matice« Avgust Kraig-
her iz Dol. Logatca 50 K, nabral na odhod-
nici »Francelna« v kuhinji pri Kuncu z ge-
slom »Kar daš — sebi daš!«

Za »Ciril — Metodovo družbo« rodni-
na Hočevarjeva iz Velikih Lašč 30 K, me-
sto cvetlic blagopokojni Ančici Boršnikovi.
Srčna hvala!

Umrli so v Ljubljani:

Dne 14. oktobra: Ivana Loboda, re-
jenka, 12 dni, Dunajska cesta 47. — Pavla
pl. Schildenfeld, žena pisarn. oficijanta, 33
let, Privoz 5. — Ana Boršnik, zasebnica,
20 let, Ulica Stare pravde 1.
Dne 15. oktobra: Ivan Jamnik, tob-
tov. delavec, 52 let, Marije Terezije cesta
13. — Anton Razinger, mestni učitelj in
meščan, 68 let, Rimska cesta 5. — Gregor
Jurca, hiralce, 66 let, Radeckega cesta 9.
— Danilo Majaron, slušatelj prava, 21 let,
Valvazorjev trg 6. — Alojzija Novak, za-
sebnica, 65 let, Krakovski nasip 4. — Mari-
ja Kortus, vdova poštnega poduradnika, 56
let, Marije Terezije cesta 7. — Gabrijela

Traven., posestnikova hči, 13 let, Jenkova
ulica 16. — Marija Lavrin, kontoristka, 16
let, Tržaška cesta 11. — Bojan Tepina, sin
živoizodravnika, 8 let, Poljanska cesta 59.
— Friderika Kržin, hči posestnice, 17 let,
Karolinska zemlja 21. — Josip Mayer, de-
setnik, 23 let, Zaloška cesta 29. — Dr. Vi-
liem Pfeifer, poštni svetnik, 51 let, Karlov-
ška cesta 18.

Dne 16. oktobra: Ivan Tavčar, nared-
nik 17. pešpolka, 34 let, Krojaška ulica 8.
— Stanko Merkun, sin častniškega namest-
nika, Privoz 8. — Ivan Tušek, solski uče-
nec, 10 let, Poljanska cesta 32. — Josip
Bergant, izvošček, 61 let, Igriška ulica 6.
— Pavel Friedl, hotelirjev sin, 17 let, Ko-
lodvorska ulica 43. — Ivan Kozin, sin, gozd.
paznika, 6 let, Pod turnom 5.

Dne 17. oktobra: Ana Francelj, hiral-
ka, 41 let, Radeckega cesta 9. — Anica
Perko, učiteljica, 17 let, Pred škofijo
16. — Hedvika Gornsi, kontoristka, 20 let,
Gasilska cesta 240. — Leopold Cibeli,
uslužbenec južne železnice, 33 let, Kavsko-
va ulica 193.

Dne 18. oktobra: Franc Kovač, čevljar
in posestnik, 62 let, Knezova ulica 221. —
Terezija Žnidarič, delavka, 38 let, Rade-
ckeg cesta 22.

Dne 19. oktobra: Fran Kos, zasebnik-
hiralce, 78 let, Radeckega cesta 9.

V deželni bolnišnici:
Dne 13. oktobra: Valentin Orehek,
delavec v papirnici, 42 let. — Alojzija Per-
tot, hči slikarja, 7 let. — Bruno Kocjančič,
sin sobnega slikarja, 1 leto.
Dne 14. oktobra: Vanda pl. Strenkow-
ska, strolepiska, 38 let. — Maks Janko, re-
jenec, 2 dni.
Dne 15. oktobra: Matija Janežič,
mestni učitelj, 53 let. — Ivan Vrhovec,
dimniškarski pomočnik, 17 let. — Amalija
Sršen, služkinja, 24 let.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.
Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«

Naša ljubljena, predobra hčerka in sestra, odnosno
svakinja in tetka, gospodična

Marijanca Kreuzberger,
c. kr. poštna uradnica

je 19. oktobra ob pol 9. zvečer po dolgi, mučni bolezni
v 23. letu svoje starosti previdena s tolažili sv. vere,
mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne rajnice se je vršil 21. t. m.
ob 5. popoldne iz hiše žalosti, Franciskanska ul. št. 2.
na pokopališče k Sv. Križu.

Blaga pokojnica se priporoča vsem znancem in
prijateljem v spomin in molitev.

V LJUBLJANI, dne 21. oktobra 1918. 5883

Globoko žalujoči rodbini:
Kreuzberger in Hočevar.

Brez posebnega obvestila.

MAKS,

učence IV. razreda ljudske šole,

včeraj v nedeljo po kratki in mučni bolezni, star 9 let,
previden s sv. zakramenti za umirajoče.

Pokopan bo v torek dne 22. t. m. na domačem
pokopališču.

Rakek, dne 21. oktobra 1918. 5901

Zahvala.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, kakor
tudi pevcem ki so spremili dragega, prerano nam
umrlega očeta, gospoda

Franca Kovača

k zadnjemu počitku, izreka najsrčnejšo zahvalo

rodbina Kovačeva.

ZAHVALA.

Prisrčno se zahvaljujemo vsem, ki so prihiteli od
blizu in daleč, da spremijo našo ljubljeno

MINKO GREGORC

na zadnji poti in ki so nas tolažili v bridkostnih urah.
Posebej se zahvaljujemo cenj. gg. pevcem za ganljive
žalostinke in vsem onim, ki so položili cvetje na pre-
rani grob. 5888

V neizmerni žalost potrta rodbina
Gregorc.

Brez posebnega obvestila.

Vsem prijateljem in znancem naznanjamo, da je
naš srčno ljubljeni, nepozabni zaročenec in nečak,
gospod

Fran Kukovica,
trg. poslovođa

dne 22. t. m. ob 5. uri zjutraj po kratki, mukepolni
bolezni, zatisnil za vedno svoje oči.

Pogreb bo v sredo, dne 23. oktobra 1918 ob 1/2 4.
uri popoldne iz hiše smrti Poljanski nasip št. 8 na
pokopališče k Sv. Križu.

Dragemu pokojniku bodi ohranjen blag spomin.

V Ljubljani, dne 22. oktobra 1918. 5906

Josipina Kukovica, teta. Frano Kukovica, stric.
Marica Suhadobnik, zaročenka.

Potrtim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, pri-
jateljem in znancem, pretužno vest, da je naš iskreno
ljubljeni, sin, brat, svak in štric, gospod

Josip Žvokelj,
korp. 97. pešpolka

vsled španske bolezni dne 18. t. m. v 27. letu starosti
izdihnil svojo blago dušo.

Pokopan je bil nepozabni dragi pokojnik v Stol-
nem Belem gradu na Ogrskem.

Naj mu bo tuja zemlja lahka.

Vipava, dne 20. oktobra 1918.

Franc in Marija Žvokelj, starši. — Albin, Fran-
cka, Marija poroč. Princes in Antonija poroč.
Kostanjevec, brat in sestre. 5877

Enakomerna ::
vodna moč

nezastružena, sedaj samo deloma
izdelana, 70 PS, z velikimi tovarniškimi
poslopijem (praznim, dobro ohranjenim
z dvema stanovanjema, vrtom i. t. d.
se iz proste roke

ceno prodaja.

Primeren je za lesno industrijo (zo-
botrebce, lesene podplate, tovarno za
namje, žganje itd. Ponudbe sprejema
iz prijaznosti uprav. »Sloven. Naroda«
pod: J. G. Z. 58914.

iščem
za takojšnji nastop izurjeno, pošteno

KUHARICO,
proti dobri plači. — Naslov pove upr.
»Slovenskega Naroda«. 5759

Zamenja se
29 1/2 dolga skoro nova vrta v enem
kosu (debelost 15 mm) in nov moški
košček (ovca) črna suknja v prvi vrsti
za mast in živila. Ponudbe pod Milka
Škrlj, Trst, Torre S. Pietro 12. V.

Izurjena
natakarica

išče mesta tukaj ali tudi na deželi
Naslov pove uprav. »Slov. Nar.« 5890

Prodaja se popolnoma nov črn
damski kostim

še iz starega blaga. Istotam se prodaja
salonska nikljasta svetiljka. Naslov
pove uprav. »Sloven. Naroda«. — 5904

Modro galico

kupujem. Ponudbe z naznačbo koli-
čine in cene poslati na trdko Antun
Talič, Zagreb, Prilaz 12. — 5473

Išče se poštna in zanesljiva
kuharica

z dobrimi spričevali za privatno stran-
ko če tudi za bolj navadno kuhinjo. Kje
pove upravnitvo »Slov. Naroda«. 5835

Pisarniški sluga

se takoj sprejme za stalno. —
Pismene ponudbe pod »Sluga«
na upravo »Sloven. Naroda«.

Es

Solnce na damskem nebesu je

španski puder Es

ki bi ga ne smelo manjkati na nobeni
toaletni mizi.

Izdeluje ga v tej stroki jako dobro
znana firma Strohbach, Kunz & Comp
na Dunaju iz najboljšega blaga po
staropreizkušenem španskem receptu.
— Puder je pri dnevnih in umetni raz-
svetljavi neviden, v rabi jako izdaten
ter elegantno zavij.

Dobiva se po vseh lekarnah, parfume-
rijah, drogerijah ter pri vseh damskih
frizirjih. — Preprodajalci popust.

Glavna zaloga za Stajersko, Koroško
in Kranjsko: 5892

Bela Reich & Comp., Gradec,
Volksgartenstr. 18, telef. 1169.

Loža v I nadstropju ab. C
se takoj odha. —
Naslov pove iz pri-
jaznosti uprav. »Sloven. Naroda«. 5863

Več ključavničarskih vajencev

se sprejme takoj. Poizve se pri na-
čelniku ključ. zadruge Josipu Rebo-
lju, Jenkova ulica 18. 5875

PRODA SE

moška zlatna ura z zlatno oklepno
verzičico. — Pojasnila daje »Kurent«,
Jeranova ulica 19. 5884

Sprejme se takoj
deklica

v starosti 14
do 16 let k
10 mesecev
staremu otroku pri Mariji Zorli v
Krikem. 5903

Pouk v slovenščini

se išče. Ponudbe pod trgovca 5898
na upravnitvo »Slov. Naroda«.

ABSOLVENT

slov. trg. šole išče primerno službo,
najraje v kaki trgovini. Ako mogoče
s hrano. Prijazne ponudbe prosim na
upravo. »Slov. Nar.« pod »Absolvent«
št. 32.5878.

Oprava

za spaino sobo ozi-
roma tudi za kuhinjo
se kupi. — Preskrbe
se eventualno tudi
živila. Cenj. ponudbe
na upr. »Sl. Nar.« pod
šifro: »Spainca 5900«.

**2 železniška zimski suknji-
ča (kožuha), 2 para zimskih
škorjencev čevljev s kožuhovino,
1 ponožna suknjen plašč**
in še nekaj drugih reči so proda na
donar ali za živila. Naslov se izve
v upravnitvo »Slov. Naroda«. — 5833

Svetovnoznano
Preblavsko SLATINO

oddaja posamezne zaboj in tudi večje
množine v poljubnih steklenicah: 4793

Franc Sitar, zaloga piva časa,
Ljubljana 7. — V mestu se dostavlja
brezplačno na dom, prazne steklenice
in zaboji se po dnevnim cenim jemlje nazaj

NE ZAMETUJTE DENARJA!

Ne kvarite oblek z raznimi vojnimi barvami!

Nudim Vam edino zajamčeno dobro, trpežno in blagu
neškodljivo barvo za obleke »Internacional«
iz najstarejše in največje tovarne za barve.

Na stotine priznanih pisem vsakemu na razpolago.

Razpošiljam samo I. vrste v sledečih barvah: črna,
modra, temnozelenka, rdeča, temnordeča, vijoličasta, siva,
rjava in rumena. Da se napravi temnomodra, se zmeša
polovico črne, polovico modre.

Na zahtevo slovensko navodilo.

100 zavojev po K 50. — za 100 zav.
500 zavojev po K 45. — za 100 zav.
1000 zavojev po K 40. — za 100 zav.

Poštnine prosto pošilja 5584

Rudolf Cotič, Vrhnika.

Za vsakega trgovca velik zaslužek!

PRODA SE dobro ohranjeno moško kolo.
Kupuje se v gostilni pri Sv. Križu, Pomašovo št. 58. 5831

Pohištvo
za 3 sobe in kuhinjo se prodaja. Ogledati v sredo in četrtek od 2.—4. na Brjavčevi cesti št. 4. — 5881

Policijski pes
4 leta star, črne barve, fino dresiran (gasilne in nemške) in inteligentne, se lahko proda. Matko Avsec, Bajer, p. Stari trg, Rakov.

Odda se
v bližini pošte lepo **MEBLOVANA SOBA**
eventuelno tudi s hrano solidnemu samostojnemu gospodu. — Naslov pove upravnistvo „Slov. Naroda“. — 5879

Sprejme se
vajenka in prodajalka
v specerijsko in kolonialno trgovino Karla Pamišnika, Dunajska cesta Ljubljana. 5885

Zenitna ponudba.
Inteligentna 20 letna Slovenka z bogatim duševnim življenjem se želi kmalu poročiti s Slovonom boljšega stanu, ki bi ji nudil priložnost za narodno delovanje. Cenj. ponudbe pod: „Znak 5889“ na uprav. „Slov. Naroda“. — Na dopise brez imena se ne bode odgovarjalo.

Učnamoč
izprašana za ljudske sole, se išče za stalno podučevanje 8 otrok različne starosti oziroma razredov. — Plača po dogovoru; stanovanje in hrana na mestu. Ponudbe na: Franc Dekleva, gostilničar, Gornje Ležec, p. Divača.

DAMSKA +
MESEČNA PREVEZA
zdravniško priporočena Varuje pred prehlajenjem, dobro vsesava, piše, komoda in praktična, varčuje perilo, se dobro pere ter ostane vedno mehka. Komplet garnitura K 12.—, 20.—, na leta trpežna K 28.—, 36.—, najfinjša pa K 44.— in K 50.—
Porto zavojn. K 1.50 Vvarstvo žensk izmišljali aparat 40.—, 45.— K. Pošiljatev diskretna. — Higijena blaga trgovina Sl. Potoky Dunaj, VI. Stiegenasse 15. 1199

98% modra galica K 1500.— za 100 kg
99% žvepl. prašek „3200.“ „100“
Žveplo v šibkah „2700.“ „100“
Bakrenozvepl. prašek „2400.“ „100“
Žveplo za žveplanje „3400.“ „100“
na juti „3400.“ „100“
50% žveplena ilova prst fino zmleta „1500.“ „100“
„Waschriegel“ na domestek za milo v kosih po 1/4kg „260.“ „100“
dobavlja točno v vsaki množini po želji ali pošti ako se denar pošlje naprej 5902
Sigmund Kaiser, import, eksport, komisija Budapesta IX. Bakáts-utca 5.

Došel je krasen nakit
za božična drevesca; jako lepe masivne oblike (ni steklo). Poskušne pošiljate 12 tuc. K 38.40, franco pošiljate in zavijte pošilja **tvrdka F. Šibenik**, izdelki „Adria“, Ljubljana, Gosposka ul. 16. 5896

Radi družinskih razmer se prodaja v središču Ljubljane
2 nadstropna hiša
z 2 prodajalnima po jako ugodni ceni. Pojasnila daje **Fran Goldman**, Križevniška ulica 9/II. Ljubljana. 5878

Proda se:
nekaj raznega blaga za perilo in obleke, kakor tudi volneno blago za moške in ženske in baršun za ovratnike. Pripraven nakup za one, ki zamenjajo vajo za živila. — Rimska cesta 6, prtiljeje. 5842

SUHE GOBE
nemešane, jedilne, same jurčke, iztočen med, vosk, brinjevo olje, razna domača žganja, kumso itd. kupi vsako množino po najvišjih cenah
M. Rant, Kranj.
Prodaja: vino, žganje i. t. d.

Išče se:
od 10 do 20 vagonov drva za kurjavo, bukovih ali slično. — Dobavljač naj izvoli javiti podpisani ceno franco vagon in koledvor, odkoder bo pošiljal. Predaja drva morala bi se začeti 15. decembra 1918.
Fazin (Istra), dne 17. oktobra 1918.

Glavarstvo občine.

Glavar:
Dr. Š. Kurelić v. r.

Kupite la domač izdelek! to je

PRIZNANO NAJBOLJŠE
pralni prašek
Dobiva se vseh prodajalnah!

Kolesarii, pozor!!
Kdor se hoče dobro in trajno voziti, naj si nabavi **prve avstr. patentirane obroče za kolesa.**
Prekašajo dosedaj vse nove iznajdbe, popravila so izključena ter si vsakdo pri tem prihrani mnogo denarja in časa. Dobijo se obroči na **Marije Terezije cesti št. 6.** — Kolesa se imajo pripeljati seboj. — Generalno zastopstvo za Kranjsko: 5296
Ernest Aljančič, Ljubljana

Za splošno jesensko in spomladno gnojenje
(posebno za močvirnata tla)
je radi pomanjkanja drugih gnojil najbolj priporočljivo **že preizkušeno**
prvovrstno apno kot umetno gnojilo
(Mörtelkalk)
najboljše nadomestilo Tomaževce žindre, ki prekosi vsa dosedanja nadomestna gnojila. — Oddaja celih vagonov (10.000 kg), kakor tudi manjših množin pri veletrgovini 5654
Fran Derenda, Ljubljana Emonska cesta 8.

Posojilnica v Mariboru
(Narodni dom)
razpisuje za šolsko leto 1918/19 **ustanove za dijake visokošolce:**
1) dr. Franc Rapočevih devet po K 300.
2) posojilniški dve po K 300.
Pravico do ustanov imajo dijaki slovenske narodnosti (za dr. Franc Rapočeve ustanove posebno iz moriborskega in šostanjskega okraja.)
Prošnjam je treba priložiti krstni list ali domovnico, ubožno spričevalo, potrdila o izpiti in indeks.
V prošnji naj se tudi navede, ako že dobiva prošnik drugod kako podporo ter se naj tudi naznani študijski semester.
Prošnje je vložiti do 8. novembra 1918 pri Posojilnici (Narodni dom).
Ravnateljstvo.

Proda se okoli 40 hl zdrave hrastove vinske posode
v velikosti od 100—700 l. — Naslov pove upravnistvo „Slov. Nar.“ — 5809

Krema za britje
najboljše kakovosti, porabna brez vode, porcelanski lonček K 7.50.
MILO za BRITJE
pristno, najboljše vrste, komad K 3.— 1 kg K 34.—. Proti vpošiljavi zneska naprej dobavlja **M. Janker**, eksportno podjetje v Zagrebu št. 15, Petrinjska 3/III. Krvatska. — 4798

1000 hekto
prima jabolčnega in hruševega mošta
proda veletrgovina **Wilcher, Gradec, Annenstrasse 61.** — 5838

Vinski SODI!
Napredaj je za 100 hl prav dobrih prevoznih zdravih hrastovih vinskih sodov od 300 do 500 litrov. Istotam je napredaj pnevmatika za motorno kolo iz 3 komadov 26+21/2 2 plašča in ena zračna cev. Kje, pove uprav. „Slovenskega Naroda“. 5891

Dr. Démetér Bleiweis-Trsteniški
strokovni zdravnik za notranje bolezni in za bolezni v nosu in vratu, Kongresni trg 15,
ordinira zopet.

Oddam v najem večje posestvo
z vsem orodjem in živino, dalje gostilno, na željo tudi žago na vodo. Z živil preskrbljeno do prihodnje zetje. — Naslov pove uprava „Sl. Nar.“ pod št. 5715, ako znamka za odgovor.

Razpis službe.
Pri podpisani aprovizacijski komisiji je — popolniti mesto — inžigovodje z mesečno plačo 600 kron. — Oglasijo naj se prosilci moškega ali ženskega spola, ki so v svojem poslu popolnoma samostojni ter verizirani v hrvatski in po možnosti tudi italijanski korespondenci in javni strojepisja. Nastop čim prej. Prošnje z izpričevali je vlagati na: Ravnateljstvo aprovizacijske komisije v Buzetu-Istra. 5854

Miloš Oset, trgovec
Minka Oset roj. Pretnar
poročena
Ljubljana 21. vinotoka 1918. Muta
Brez posebnih obvestil.

Za okoli 1000 hl ovinjenih za polnitev primernih vinskih čebrov (Weinständer)
ki drže od 1500—3000 litrov iz mehkega lesa hl po K 32.— posebno pripravljen za izdelovanje jesiha ali tvornice kislega zelja proda z nakladalne postaje 5751
A. ROSENKRANZ, trgovina z vinom, GRADEC, Annenstrasse 60.

Nov kažipot za bolnike
3981
Sestavljen sem spis, ki v nem tisočim trečim kažem edino možno pot do ozdravljenja. Ta kažipot ne stane vinarja in ga pošljem vsakomur, kdor se čuti bolnega, slabega in obupanega, zastoj. Moj spis je rezultat 50letnega študija in premišljanja, vsebuje celo množico praktičnih izkušenj in dokazov od odličnih mož znanosti.
Kdor se hoče rešiti
bo sledil mojem pouku, ki je že tisočim pomagal. Naj je nastala bolezen vsled skrbi, tuge, prenapora, ali vsled
lahkomiselnosti in nezmernosti,
vsem trečim, dela nevolnim in neenergičnim pokazem znanstveno in naravno pot k ozdravljenju živčnih bolezni, nespanca, delamrznosti, telesne in duševne oslabelosti, trganja v udih, glavobola, ovir prebave in želodčnih težkoč ter mnogo drugih bolezni.
Pišite še danes dopisnico in zahtevajte **gratis in franco** **moj kažipot!**
Dopisnico naslovite: 2083
E. Pasternack, Berlin, N. O., Michaelkirchplatz 13, Abt. 456.

Učenka
se takoj sprejme. — Voraša se pri A. Sinkoviču nasl., Mesni trg. 5846

Prodaj
stare slike, minijature, bakroreze in veliko perzijsko preprogo. **M. Gaspari** Gradisce 13. 905

Močna DEKLICA
z dobro dovršeno ljudsko šolo na Spod. Stajerskem išče mest. učence v kakršnikoli trgovini ali v šivilstvu bodisi v mestu ali na deželi. — Cenjene dopise prosi njen brat na naslo: J. Linar, Zabaice (Salfnitz) Koroško.

Tesarje in mizarje
proti dobremu plačilu (za hrano in stanovanje skrbjeno) sprejme **ANTON STEINER**, Ljubljana, Jeranova ulica št. 11. 175

Premog dam
za dobro ohranjeno zeleno plišasto otomano. — Naslov v upravnistvu „Slovenskega Naroda“. 5848

Proda se
nova suknja in obleka
za gospoda srednje velikosti. Naslov pove upravnistvo „Slov. Naroda“. 5840

Sprejme se
krojaška pomočnica.
Plača 150. K mesečno, po možnosti tudi več; hrana in stanovanje lahko v hiši. Sprejme se tudi vajenka, ki zna že nekoliko šivati. — Naslov v uprav. „Slovenskega Naroda“. 5866

Oddasta se
v loži I. reda za dva sedeža „B.“ predstave. Ponudbe na upravnistvo „Slov. Nar.“ pod šifro: „L. red 5880“.

Smrekove in jelove storže
kupi po najboljših dnevnih cenah: **Aleks. Rosenberg, Gradec, Annenstrasse 22.** 5660

Usnat ramen
šoferski suknjič
s čepico se ceno proda ali zamenja za živila. — Ponudbe na upravnistvo „Slovenskega Naroda“. 5060

Fino toaletno milo „SCHICHT“
razpošila po povzetju komad po K 6.— **A. Jelenc, Tržič, Gorenjsko.** 5780

Prazne vreče
vsake vrste in suhe gobe kupuje vedno in v vsaki množini ter plačuje po najvišjih dnevnih cenah trg. firma **J. Kušlan, Kranj, Gorenj.**

PRODAJALKA
izučena manufakturne in specerijske stroke, zmožna obeh deželnih jezikov se sprejme v nekem mestu na Spodnjem Stajerskem. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe pod „Prizna 5803“ na upravnistvo „Slovenskega Naroda“.

Hraste
izpuščaje grnte, srbečico in druge kožne bolezni odpravi hitro in sigurno Paratol, domače mazilo. Ne umaže, je brez vonja, zato uporabno tudi čez dan. Veliki lonček K 5.—, dvojnati K 9.—. Dalje Paratol tresni prašek za varstvo občutljive kože, škatlica K 3.—. Oboje se dobi proti vposlatvi zneska od Paratol-Werke, Apotheker Ulmer, v Budimpešti, VII-24, Rózsa utca 13.

Dr. Derč
prevzame z današnjim dnem svoje prakso. 5799

Kupujem zmedene ženske lase.
Stefan Strmoli,
Ljubljana, Pod Znančo št. 3.
POZOR! Zaradi vpoklicanja v vojaško službovanje je lokal odprti samo za prodajo blaga in sicer ob delavnih samo od 9. do pol 1.

„ADRIJA“
Mirodilnica in zaloga fotografskih aparatov ter potrebščin.
Ljubljana, Šelenburgova ul. 5.

Barvila za obleke „TEKLA“. Pralni praški. Čistila za slamnike „STROBIN“. Nadomestilo tobaka. Nadomestilo toaletnega mila. „ROŽNI PRAŠEK“ najboljšje sredstvo za negovanje polti. Preizkušeno dobra sredstva proti moljem. — Parfimi in dišave. Sredstva za konzerviranje jajc. — Koncesijonirana zaloga strupov.

„ADRIJA“
Mirodilnica in zaloga fotografskih aparatov ter potrebščin.
Ljubljana, Šelenburgova ul. 5.

„ADRIJA“
Mirodilnica in zaloga fotografskih aparatov ter potrebščin.
Ljubljana, Šelenburgova ul. 5.

„ADRIJA“
Mirodilnica in zaloga fotografskih aparatov ter potrebščin.
Ljubljana, Šelenburgova ul. 5.

„ADRIJA“
Mirodilnica in zaloga fotografskih aparatov ter potrebščin.
Ljubljana, Šelenburgova ul. 5.

„ADRIJA“
Mirodilnica in zaloga fotografskih aparatov ter potrebščin.
Ljubljana, Šelenburgova ul. 5.

„ADRIJA“
Mirodilnica in zaloga fotografskih aparatov ter potrebščin.
Ljubljana, Šelenburgova ul. 5.

„ADRIJA“
Mirodilnica in zaloga fotografskih aparatov ter potrebščin.
Ljubljana, Šelenburgova ul. 5.

„ADRIJA“
Mirodilnica in zaloga fotografskih aparatov ter potrebščin.
Ljubljana, Šelenburgova ul. 5.

„ADRIJA“
Mirodilnica in zaloga fotografskih aparatov ter potrebščin.
Ljubljana, Šelenburgova ul. 5.

„ADRIJA“
Mirodilnica in zaloga fotografskih aparatov ter potrebščin.
Ljubljana, Šelenburgova ul. 5.

„ADRIJA“
Mirodilnica in zaloga fotografskih aparatov ter potrebščin.
Ljubljana, Šelenburgova ul. 5.

„ADRIJA“
Mirodilnica in zaloga fotografskih aparatov ter potrebščin.
Ljubljana, Šelenburgova ul. 5.

„ADRIJA“
Mirodilnica in zaloga fotografskih aparatov ter potrebščin.
Ljubljana, Šelenburgova ul. 5.

„ADRIJA“
Mirodilnica in zaloga fotografskih aparatov ter potrebščin.
Ljubljana, Šelenburgova ul. 5.

„ADRIJA“
Mirodilnica in zaloga fotografskih aparatov ter potrebščin.
Ljubljana, Šelenburgova ul. 5.

„ADRIJA“
Mirodilnica in zaloga fotografskih aparatov ter potrebščin.
Ljubljana, Šelenburgova ul. 5.

„ADRIJA“
Mirodilnica in zaloga fotografskih aparatov ter potrebščin.
Ljubljana, Šelenburgova ul. 5.

„ADRIJA“
Mirodilnica in zaloga fotografskih aparatov ter potrebščin.
Ljubljana, Šelenburgova ul. 5.

„ADRIJA“
Mirodilnica in zaloga fotografskih aparatov ter potrebščin.
Ljubljana, Šelenburgova ul. 5.

„ADRIJA“
Mirodilnica in zaloga fotografskih aparatov ter potrebščin.
Ljubljana, Šelenburgova ul. 5.

„ADRIJA“
Mirodilnica in zaloga fotografskih aparatov ter potrebščin.
Ljubljana, Šelenburgova ul. 5.

„ADRIJA“
Mirodilnica in zaloga fotografskih aparatov ter potrebščin.
Ljubljana, Šelenburgova ul. 5.

„ADRIJA“
Mirodilnica in zaloga fotografskih aparatov ter potrebščin.
Ljubljana, Šelenburgova ul. 5.

„ADRIJA“
Mirodilnica in zaloga fotografskih aparatov ter potrebščin.
Ljubljana, Šelenburgova ul. 5.

„ADRIJA“
Mirodilnica in zaloga fotografskih aparatov ter potrebščin.
Ljubljana, Šelenburgova ul. 5.

„ADRIJA“
Mirodilnica in zaloga fotografskih aparatov ter potrebščin.
Ljubljana, Šelenburgova ul. 5.

„ADRIJA“
Mirodilnica in zaloga fotografskih aparatov ter potrebščin.
Ljubljana, Šelenburgova ul. 5.

„ADRIJA“
Mirodilnica in zaloga fotografskih aparatov ter potrebščin.
Ljubljana, Šelenburgova ul. 5.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavica 10.000.000.— kron.

Stritarjeva ulica št. 2.

Rezervni fondi nad 2.000.000.— kron.

Poslovalnica c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema

vloge na knjižice in tekoči račun
proti ugodnemu obrestovanju.

Kupi in prodaje vse vrste vrednostnih papirjev, financira erarične dobave in dovoljuje

APROVIZACIJSKE KREDITE.